

Jorma Pihkala

Havainnot

japanilaisesta kulttuurista, kristillisyydestä ja lähetystyöstä 1972-2020

Sisällysluettelo

7.1.1973	Japanin hengellinen pimeys.....	2
14.5.1973	Lähetien itkun aiheita.....	2
17.6.1973	Epäjumalien turhuus.....	2
17.7.1973	Taistelut kasteen edellä.....	3
17.7.1973	Amuletin voima.....	3
28.12.1973	X-mas.....	3
2.2.1974	Harhaopit.....	3
11.5.1974	Koululaisten tavoittaminen.....	4
23.6.1974	Lähetien ja kansallisten yhteistyö.....	4
23.6.1974	Työmenetelmät.....	4
15.8.1974	Japanilaisen sielunmaisema.....	5
24.11.1974	Pioneerityön aloittaminen Shikokulla.....	5
14.2.1975	Kontakti ihmisiin.....	6
26.3.1975	Vastustusta.....	6
1.5.1975	Leikkikoulu.....	6
29.7.1975	Muunilaisuuden vastustuskampanja.....	7
26.01.1976	Vaikeat ihmissuhteet.....	7
17.5.1976	Itsemurhaa miettivät.....	7
18.7.1976	Peruskäsitteet kateissa.....	8
17.11.1976	Ralf Cox lähetin työtapa Japanissa.....	8
18.5.1977	Seurakunnan kasvun ehdot.....	9
22.11.1977	Kyselykaavake tutkimus.....	9
27.1.1978	Aviopuolison etsintä ongelmana.....	9
18.9.1978	Kieli ja kulttuuri.....	9
20.11.1979	Syrjinnästä.....	10
18.11.1980	Pelastus japanilaisessa uskonnollisuudessa.....	10
19.12.1983	Sairaskäynti- ja vammaistyö.....	10
27.1.1984	Perhesiteet.....	11
11.4.1984	Kirjojen lainaustoiminta.....	11
28.5.1985	Järjestäytynyt rikollisuus eli yakuza.....	12
10.9.1985	Yasukuni temppeli.....	12
7.1.1987	Asennemuureja.....	12
8.9.1988	Postmoderni Japani.....	13
25.11.1988	Keisarin asema.....	13
5.8.1999	Japani ja Jeesus.....	14
23.1.2002	Hallintoa.....	15
23.1.2002	Mielenterveystyö.....	15
29.3.2003	Teologista työskentelyä.....	15
1.12.2003	Japanin kirkkojen hengellinen tila.....	16
24.11.2004	Saattohoidosta Japanissa.....	17
25.9.2007	Japanin henkis-hengellisestä tilasta.....	17
5.3.2008	Hikikomori, Japanin kätkeyty epidemia.....	18
23.9.2008	Yksi Jumala ja monet jumalat.....	20

7.1.1973 Japanin hengellinen pimeys

Toden totta täällä on aivan tavattomasti ihmisiä, joista jokainen kuitenkin osoittautuu henkilökohtaisesti lähestyttäessä yksilöksi, iankaikkisuusolennoksi, jolla voi olla vain Jeesus Vapahtajana pelastuakseen. Joskus kaupungilla liikkussa sydäntä aivan kouraisee, kun tietää, että nämä ihmiset elävät pimeydessä.

Pimeys näkyy tavattoman selvästi ihmisistä ulospäinkin: Toisaalta epäjumalanpalvelus rehoittaa ja toisaalta epäjumalan kuvien sijaan ovat tulleet pornokuvat täydessä räikeudessaan. Vanhojen uskontojen otteesta on hyvänä esimerkkinä niin sanottu *shoogatsu* juhla, jota vietetään uuden vuoden kolmena ensimmäisenä päivänä, jolloin japanilaisilla on ainoa loma (4 vrk) koko vuonna (kesälomia ei tunneta).

Shoogatsun aikana valtavat massat ihmisiä virtaavat tempeleihin hienoihin juhlakimonoihin pukeutu-neina. Kävimme Koben pääshintotemppelissä ja näimme, miten sadat ja tuhannet ihmiset junien täysiltä tungeksivat kohden temppelin pyhintä osaa. Meidän oli siinä metelissä tosin vaikea tajuta mitään pyhää. Rukouspaikalle päästyään he rämisevää kelloa soittamalla ja käsiä taputtamalla ensin herättivät epäjumalansa ja sitten kumartuivat rukoukseen ja heittivät uhrilanttinsa. Sitten he sitoivat puiden oksille temppelistä ostamia ennustuslappuja alkaneelle vuodelle. Lopuksi huonon ennustuksen saaneet osittivat vielä nuolia voidakseen torjua pahojen henkien vaikutusta. Jotkut hurskaammat kääntyivät pappien puoleen ja ostivat 20 - 40 euron hinnalla esirukouksia lastensa ja itsensä puolesta.

Tempeleitä todella on, asunnoltamme noin sadan metrin säteellä löytyy kaksi temppeliä ja pari epäjumalanpatsasta aina tuorein kukin ympäröitynä. Nämä kiviset jumalankuvat, joita on jos minkäkin kadun kulmassa, ovat järkyttävän näköisiä, mutta sitäkin paremmin huolehdittuja. Jokaisessa talossa on lisäksi vakiovarusteena teline, johon kotijumalat voidaan kiinnittää. Eräänä esimerkkinä epäjumalanpalveluksesta *shoogatsun* aikana on, että eräässä Kiotossa sijaitsevassa yhdessä ainoassa temppelissä kävi kolmen päivän aikana 2.100.000 ihmistä.

14.5.1973 Lähettien itkun aiheita

Olemme saaneet kuulla jotain arjen taisteluista ja kivuista nuoren seurakunnan hoidossa. Suurimpana huolen aiheena on aina, miten uskoon tulleet pääsisivät lujittumaan ja kasvamaan sanassa ja Jeesuksen tuntemisessa. Jokaisen niin japanilaisen kuin suomalaisenkin uskovan elämään kuuluvat taistelut ja monenlaiset kriisit. Murhe täyttää lähtien sydämen, kun näkee jonkun ensimmäisistä kastetuista liukuvat pikku hiljaa takaisin maailmaan päin, josta on jo saanut tulla pelastetuksi. Ei ole enää kovin suurta halua päästä syvemmälle Herran tuntemiseen, ei ole sisäistä pakkoa Herran sanan ääreen jne.

Lisäksi pienessä uskovien ja etsivien ryhmässä saattaa yhden ihmisen katkeroituminen helposti myrkyttää koko ilmapiirin. Syitä loukkaantumisiin löytyy aina. Esimerkiksi eräs aktiivinen etsijä, joka ei ole vielä löytänyt, näyttää pahentuneen, kun ei saa laulaa juuri tiettyä ääntä kuorossa (hänen äänensä sopii verrattomasti paremmin toiseen ääneen) eikä hän näytä ymmärtävän, miksi hän ei saa tulla mukaan uskovien kanssa ovelta ovelle työhön (mutta selvää on, että ei siitä, joka on vielä itse pimeässä, voi olla pimeässä elävien auttajaksi). Tällaisista näennäisesti pienistä asioista saattaa tulla merkittäviä vaikeuksia pienessä ryhmässä, elleivät uskovat johdonmukaisesti tavoittele yhteyden ja keskinäisen rakkauden säilyttämistä ja syventämistä Herran kasvojen edessä. Mikään ei ole sen tehokkaampi evankelioimisen este, kuin sotkea vasta uskoon tulneiden välit seurakunnissa. Kun uskovien yhteys on hyvä, se on kilvoittelun tulos, ei mikään itsestään selvyys.

17.6.1973 Epäjumalien turhuus

Koulumatkalla kuljemme erään epäjumalien uhripaikan ohi. Siinä puisen katoksen alla on pieniä n. 20-30 cm korkuisia kivistä tehtyjä "hahmoja". Viimeksi oli epäjumalien eteen pantu keksipaketti, tuoreita kukkia ja vesikuppi. Täysi Coca-cola pullo ja purukumi oli asetettu toiseen epäjumalien uhripaikkaan aivan kotimme lähellä.

17.7.1973 Taistelut kasteen edellä

Kaste ei ole japanilaisille mikään helppo asia. Moni uskoon tullut saattaa joutua käymään kovat taistelut ennen kastettaan. Vähäisin näistä taisteluista nimenomaan nuorten kohdalla, ei ole kysymys avioliitosta. Raamattu on hyvin selkeä opetuksessaan siitä, että uskovalla ja ei uskovalla ei voi olla mitään yhteistä perustusta avioliitolle. Kuitenkin useat perheet sopivat lastensa naimakaupoista ja uskova nuori joutuu erittäin koviin taisteluihin, joissa keskeiseksi ei muodostu pelkästään avioituminen vaan myös suhteet omiin vanhempiinsa ja sukulaisiinsa. Perhe ja sukusiteet ovat täällä yhä huomattavasti lujemmat kuin keskimäärin Suomessa.

Mutta jos on uskaltanut yksin Herran armon varaan tässä ja muissa kysymyksissä, niin kaste usein merkitsee todellista käännekohtaa japanilaisen uskoon tulleen elämässä. Japanilainen saa usein kasteensa jälkeen uuden määrätietoisuuden ja lujuuden uskonelämässään. Kaste suoritetaan välttämättömän kasteopetuksen jälkeen tilanteesta riippuen 1/2-1 vuotta uskoon tulon jälkeen. Uskovien vanhempien lapset kastetaan tietenkin vauvoina, niin kuin Suomessakin.

17.7.1973 Amuletin voima

Kävellessämme kuumilta lähteiltä takaisin päin eräs luonamme vierailleista tytöistä näytti minulle pientä kirjailtua kangaspalasta. Hän kertoi, että se oli ostettu temppeleistä ja se varjeli häntä kaikilta onnettomuuksilta. Kysyin, uskoiko hän todella tuon pienen kangaspalan varjelemaan voimaan ja hän sanoi uskovansa. Mutta ei hän silti sanonut uskovansa mihinkään japanilaisten kahdeksasta miljoonasta jumalasta eikä liioin kristittyjen Jumalaan.

Tajusin myös jotain näiden maallistuneiden pakanoiden sydämien hädästä. Entisiin jumaliin ei enää uskota, elävää Jumalaa ei tunneta, sydän on tyhjä, etsitään kyllä vastauksia sisäiseen nälkään, mutta ei tiedetä, mistä, ja lopulta ainoa, mitä ulkonaisen suhteellisen mukavan elämän lisäksi jää, on tarttua edes taikauskoon liittyviin esineisiin jonkinmoisen turvan tuojina. Hätä on todella syvä.

28.12.1973 X-mas

Japanissa kauppakadut ja kujat ovat täynnä samoja joulukoristeita, joulukuusia, kelloja ja tonttuja kuin Suomessakin. Myös samat joululaulut, jopa hengellisemmätkin kuin siellä, soivat liikkeiden kovaäänisissä. Mutta silti ihmiset eivät tiedä juuri mitään todellisesta joulusta. Itse asiassa jouluaatto ja joulupäivät ovat aivan tavallisia työpäiviä. Kristityt viettävät joulua. Mutta heille joulunaika tarjoaakin erittäin hyvän tilaisuuden evankeliointiin, koska ihmiset kyllä tietävät, että on joulu, mutta he eivät tiedä miksi on joulu. Kuvaavaa onkin, että englanninkielinen joulua merkitsevä sana Christmas, joka viittaa jouluun, Kristukseen, onkin lähes säännöllisesti lyhennetty täällä muotoon X-mas. Joulun sisältö, Kristus, on japanilaisille X eli tuntematon.

Eräässä mielessä Japani on hyvin realistinen paikka viettää joulua. Kun joulu on yksi vuoden kiireisimpiä arkipäiviä maanteiden ja valtateiden tulviessa raskaita kuorma-autoja, kun kaupunki vilisee ostoksilla liikkeestä toiseen kiiruhtavia ihmisiä, autojen torvet soivat - eletäänhän vuoden toisten "bonusten" eli ylimääräisten palkkasaamisten aikaa, kun näin on, niin ollaan lähellä ensimmäisen joulun kovaa ja kaikkea muuta kuin romanttista todellisuutta. Betlehem oli täynnä ihmisiä ja touhua. Joilla oli rahaa, he kylä löysivät paikan täpötäysistä majoitusalan liikkeistä. Köyhä - oli hän nyt sitten vaikka juuri saamassa lapsen - sai mennä, minne huvitti. Ei se ihmisiä liikuttanut.

Japanilainen tietää kaupallisen joulun tonttuineen koristeineen ja kakkuineen, mutta joulun todellisesta sanomasta harvat ovat kuulleet. Useat luulevat tonttujen ja pukkien paljouden yksinkertaisesti merkitsevän joulupukin syntymäpäivää eikä Jumalan Pojan Jeesuksen.

2.2.1974 Harhaopit

Hiljattain saimme vavahduttavia näkymiä eri harhaoppien toiminnasta ja leviämisestä Japanissa. Esi-merkiksi Jehovan todistajat ovat aivan muutaman viime vuoden aikana levittäytyneet koko Länsi-Japanin ev.lut. kirkon toiminta-alueelle yllättävän hyvällä menestyksellä, kiitos ahkeruutensa. Elämälleen tar-koitusta ja sisällystä etsivä japanilainen ei kykene erottamaan evankeliumia eksyttävistä harhaopeista.

Mormonit ovat myös hyvin innokkaita, samoin Tooitsu -kirkko (muunilaiset), joka väittää, että Jeesus on jo palannut takaisin erään korealaisen miehen hahmossa. Siis aivan kirjaimellisesti Jeesuksen ennustukset vääristä kristuksista ovat toteutuneet. Lusteen kylväjät ovat ahkeria.

Eräs vanha norjalainen lähetti sanoi: "Saamme olla rohkeat, emme siksi, että menestyisimme hyvin, vaan siksi, että meillä on **sanoma**." Meillä on maailman kallein aarre, kun meillä on sanoma Jeesuksesta, syntisten Vapahtajasta. Samalla saimme ilahduttavan tiedon parista 70 -vuotisesta vanhuksesta, jotka olivat tulleet uskoon. Syy: Molemmat olivat noin 60 vuotta sitten käyneet pyhäkoulua, eivätkä olleet elämässään päässeet eroon, siitä olivat evankeliumin sanomasta oppineet ja viimein he taipuivat Herran kutsun alla.

11.5.1974 Koululaisten tavoittaminen

Koululaisten tavoittamisessa täällä on omat erityisongelmansa: Ensinnäkin opiskelutahti kouluissa on selvästi kovempi kuin Suomessa. Se johtuu äärimmäisen kireästä kilpailusta "paikasta auringossa" eli korkeakouluihin pääsystä. Hyvään korkeakouluun sisäänpääsy käytännössä takaa hyvän työpaikan ja korkean elintason, huonompi korkeakoulu merkitsee auttamattomasti sitä, että myöhemminkään ei voi päästä parhaille paikoille. Muodollisesti saman koulutuksen saaneiden työntekijöiden palkkauksessa saattaa olla käsittämättömän suuria eroja riippuen koulusta, jota on käyty. Ymmärtää siis, että vanhemmat tekevät melkein mitä vain, jotta lapset pääsisivät parhaisiin kouluihin. "Hyvästä" kansakoulusta voi helpommin päästä "hyvään" keskikouluun ja "hyvästä" keskikoulusta "hyvään" lukioon jne.

Toiseksi koululaiset eivät iltaisin saa liikkua ulkona, vaikka heillä sattuisi läksyiltä olemaan aikaakin, he eivät klo 19 jälkeen voi kokouksiin lähteä. Tämä johtuu toisaalta turvallisuus näkökohdista ja toisaalta perinteestä. Asia saattaa tuntua oudolta, kun ajattelee esim. suomalaisten koululaisten vapautta olla ainakin klo 10 asti ulkona. Itse asiassa väkivalta ja pahoinpitelyrikokset eivät ole täällä yleisempiä kuin Suomessakaan. Siispä ainoat päivät, jolloin nuorten kokouksia voi pitää, ovat joko lauantai-iltapäivä koulujen päätyttyä tai sunnuntait. Sunnuntait ovat kuitenkin ongelmallisia, sillä koulujen runsas vapaa-ajan toiminta keskittyy juuri sunnuntaihin pakanallisessa maassa kun ollaan. Työmuotoja, joita nuorisotyössä täällä käytetään, on edellä kuvatun kaltaisten kokousten ohella mm leiri- ja retkitoiminta, englannin raamattuluokat, evankelioivat raamattupiirit jne. Japanilainen nuori on kuitenkin erittäin sidottu perheeseensä ja sukuunsa ja uskoon tultuaan hän voi joutua tavattoman voimakkaan painostuksen alaiseksi, jota useimpien tuntuu olevan hyvin vaikeaa kestää.

Painostuksesta puheen ollen, sen kohteeksi voi joutua kuka tahansa uskoon tullut ja julkisesti Herrastaan todistava kristitty.

23.6.1974 Lähettien ja kansallisten yhteistyö

Eräs lähettejä ja myös kansallisia kristittyjä vähemmän mairitteleva piirre on lähettien ja japanilaisten pastorien ja evankelistojen välinen yhteistyö, joka ei aina suinkaan suju ihanteellisesti ja kitkattomasti. Vaikka esiintyy esimerkkejä todella erinomaisesta yhteistyöstä. On korostettava sen jatkuvaa tarpeellisuutta, jotta voitaisiin kohdata Japanin nukkuvien haaste. Kielteisiä esimerkkejäkään ei puutu. On ääniä, jotka jopa asettavat koko lähettien työpanoksen kyseenalaiseksi, vaikka nämä äänet olivatkin pieninä vähemmistönä. Toisaalta tällaisten näkemysten esiintyminen on oire, joka viittaa myös siihen, että läheteillä on aihetta totiseen itsetutkisteluun ja parannukseen, jos tähän maahan mietitään herätystä.

23.6.1974 Työmenetelmät

Evankelioimismenetelmiä ajatellen luulen, että Japani on maailman johtavia maita. Tuskin missään on niin korkeatasoisia evankelioivia filmejä kuin täällä. Videokasetteja, radioasemia, TV:tä käytetään verrattain laajasti evankelioimisessa. Kirjallisuutta painetaan ja levitetään, on leirikeskuksia, oppilaitoksia jne. Ja lisäksi kaikkeen evankelointiin on täysi vapaus, vaikka poliittisella taivaalla onkin joitakin uhkavia pilviäkin. Jos herätys olisi kiinni evankelioimismenetelmien uudenaikaisuudesta, niin se olisi tullut tänne ajat sitten. Itse asiassa oli hätkähdyttävää havaita eräästä tutkimuksesta, että nopeimmin kasvavat seurakunnat olivat sellaisia, jotka käyttävät työssään eniten kotikokouksia.

15.8.1974 Japanilaisen sielunmaisema

Lähetille on tärkeää tutustua Japanin uudempaan poliittiseen historiaan ja kirkkohistoriaan, jotka molemmat ovat hyvin opettavaisia ja avaavat uusia näköaloja japanilaiseen sieluun. Historian lehdiltä tulee esille kuva tavattoman helposti loukkaantuvasta ja syvästi kansallistuntoisesta ja kuitenkin monenlaisista alemmuuskomplekseista kärsivästä japanilaisesta miehestä. Nämä ominaisuudet unohtuvat meiltä arkipäivän kanssakäymisessä helposti, mutta jos me ulkomaalaisina teemme tiettyjä virheitä, saamme pian nähdä, että nämä tunnot asuvat syvällä japanilaisissa eivätkä japanilaiskristityt tee tässä kohden poikkeusta. Samantyyppisiä asenteita on tietysti meillä läheteilläkin omista lähtökohdistamme lähtien. Meillä vaan ei ole oikeutta korostaa omaa kansallisuuttamme, jos mielimme julistaa täällä evankeliumin ilosanomaa. Usein huomaamattamme kuitenkin tässä kohden teemme pahoja virheitä.

24.11.1974 Pioneerityön aloittaminen Shikokulla

Pioneerityön ensi vaiheessa on pyrittävä rakentamaan yhteyksiä paikallisiin ihmisiin ja tiedottamaan alkaneen kristillisen seurakunnan toiminnasta. Mainoslehtisten, traktaattien ja kristillisen kirjallisuuden levittäminen yhdessä isompien julkisissa tiloissa pidettyjen tapahtumien kanssa palvelivat tässä tarkoituksessa. Alkuvuosina ihmisiä kokoontui suhteellisen paljon filmikokouksiin ja joulujuhliin. Kansanlähetyksen lähetit osallistuivat aktiivisesti läänin muiden kirkkojen yhteistyöprojekteihin kuten kansalaisjouluun, evankelioivien radio-ohjelmien tavoittavaan työhön ja evankelioimisaktioihin. Läänin pienten protestanttien seurakuntien kesken vallitsikin poikkeuksellisen hyvä yhteistyö. Myöhemmin pidettiin videokotikokouksia. Niiden jälkeen merkittäväksi tavoittavaksi työmuodoksi osoittautui konserttievankeliointi. Varsin varhaisessa vaiheessa alettiin myös järjestämään lasten leirejä. Yhteyksien rakentamisessa helpotti suuresti se, että osa lähettien lapsista aloitti kansallisen lastentarhan ja alakoulun. Tuohon aikaan harvinaisina ulkomaalaisina lähetit herättivät myös ympäristön mielenkiintoa.

Toisaalta japanilaisten on erittäin vaikea samaistua ulkomaalaisiin lähetysaarnajiin. Siksi työn kannalta oli erittäin arvokasta, että heti alkuun saatiin aloittaa se kolmen jo pitempään kristittyä eläneen kanssa ja tuella. Uudet kyselijät ja etsijät eivät ensi alkuun ymmärrä paljonkaan saarnoista tai Raamatun sanasta, mutta sitäkin herkemmin he seuraavat, millaista on japanilaisten kristittyjen elämä. Siksi juuri ensimmäisten kristittyjen malli merkitsee todella paljon uutta työtä aloitettaessa.

Pioneerityön alussa toimittiin vuokratiloissa, mutta varsin pian rakentamaan kirkko. Kirkkorakennus ei tarjoa vain työskentely ja kokoontumismahdollisuuksia, vaan se viestittää myös ympäristölleen seurakunnan työn pysyvyyttä ja kuulumista paikalliseen yhteisöön. Siksi rakennusprojektin kanssa samaan aikaan tehtiin laajahko kyselykaavaketutkimus kirkon lähiympäristössä. Se kartoitti niitä yhteisön kokemia tarpeita, joihin kirkko voisi vastata samalla, kun se jakoi pelastuksen evankeliumia. Kirkon valmistumisen jälkeen pari vuotta panostettiin voimakkaasti ulospäin suuntautuvaan työhön tarkistaen sopivin väliajoin, mitkä menetelmistä olivat hedelmällisiä ja mitkä eivät. Tehokkaimmaksi työmuodoksi tuossa vaiheessa osoittautui nuoreten rouvien tavoittaminen ruokapiirin avulla. Heistä jotkut jatkoivat kasteopetukseen. Parin ulospäin suuntautuneen vuoden jälkeen oli aika keskittyä uskoon tulleiden ja kastettujen kouluttamiseen ja seurakunnan sisäiseen rakentamiseen.

Joku on sanonut, että avain suurkaupunkityöhön Japanissa on maaseututyö. Syy on siinä, että vaikka kaupungistumisen myötä suurkaupungit ovat privatisoituneet ja perheyhteydet käyneet entistä löysemiksi, pohjimmiltaan kaupunkienkin väestö muodostuu yhteisöistä, jotka muistuttavat ajattelu ja käytös-malleiltaan maaseudun kyläyhteisöjä. Nämä yhteisöt liittyvät usein työpaikkoihin eivätkä perustu enää maantieteeseen, mutta niiden sosiaaliset mekanismit ovat entiset. Japanilaisessa yhteiskunnassa elää edelleen voimakas kaipuu suurempaan yhteisöllisyyteen palaamiseen. Varsinkin viimeaikaiset luonnonkatastrofit ovat osoittaneet tarpeen suuruuden.

Shikokun työn alku osui aikaan, jona maassa oli vielä avoimuutta evankeliumin suuntaan. Siksi työssä saavutettiin yllättävän nopeasti volyymi, jolla kaksi seurakunnista saavutti itsekannattavuuden. Sittemmin uususkonto buumi ja sen päättyminen terrori-iskuihin aiheutti yli vuosikymmenen kestäneen uskontoallergian, joka kohdistui kaikenlaiseen uskonnollisuuteen. Aivan viime aikoina on jälleen havaittu merkkejä uskonnollisen mielenkiinnon lisääntymisestä kansan keskuudessa.

14.2.1975   Kontakti ihmisiin

Ensimmäinen vaikeus työssä on saada ylipäänsä edes jonkinlainen kontakti ihmisiin. He eivät yleisesti ottaen ole vähääkään kiinnostuneita Kristuksesta tai kristinuskosta. Aluksi heillä on tietty annos uteliaisuutta ulkomaalaisia kohtaan, mutta se haihtuu verrattain nopeasti. Sen sijaan pysyvämpänä seikkana heidän suhteessaan meihin on tietty vierauden ja ulkomaalaisuuden tuottama vaikeus. He eivät oikein tiedä, miten ulkomaalaisia ylipäänsä voisi lähestyä, vaikka asiaakin olisi. Kaikki tämä on tietenkin täysin ymmärrettävää ja meidän on tietenkin kaikin mahdollisin keinoin yritettävä kaataa tämä vierauden ja ulkomaalaisuuden aiheuttama muuri. Siinä voi omalta osaltaan vaikuttaa ovelta ovelle työ, jolloin voi kaikessa rauhassa esittäytyä ja jutella ja kertoa, miksi on tullut tänne ja miten Jeesus on pelastanut.

Kotikäyntityötä olemmekin tehneet niin paljon, kuin on ollut mahdollista. Yleensä vastaanotto kodeissa on ystävällinen, vain verrattain harvoissa tapaisissa avoimen torjuva. Kysymykseen, tietävätkö he mitään Kristuksesta tai kristinuskosta entuudestaan vastaus on lähes kaikissa tapauksissa: "Ei ole aavistustakaan koko asiasta." Sitten voi mahdollisimman yksinkertaisesti selittää joitain perustavia asioita Jeesuksesta ja pelastuksesta, jonka Hänessä, voi omistaa.

Kuvitelkaa mielestänne tilanne: Ovikellonne soi ja menet avaamaan. Ovella seisoo intialainen mies (kenties pikkutyttönsä kanssa). Olet kerran ostoksilla käydessäsi tavaratalossa sattumalta nähnyt tämän miehen. Hän esittelee itsensä puutteellisella suomenkielellä, antaa sinulle esitteen kokouksista, joita hän pitää keskustan erään sekatarvakaupan kerhohuoneessa. Hän antaa myös jonkun lehtisen ja ilmoittaa olevansa hindulaisuutta levittävä lähetysseuranaaja ja jatkaa kysellen, mitä sinä ehkä entuudestaan satut tietämään hindulaisuudesta. - Tilanne on inhimillisesti katsoen jokseenkin sama täällä kotikäyntityötä tehdessämme, kuitenkin sillä ratkaisevalla erolla, että emme kulje täällä yksin, vaan Herra Jeesus itse on kanssamme jokaisella ovella.

Lähetystyön salaisuus ei ole niinkään siinä, miten hyviä saarnamiehiä me olemme, vaan siinä, miten me kuljemme päivittäisissä pienissä tapahtumissa, jotka Herra on edeltä valmistanut, voidaksemme niissä hänen nimeänsä kirkastaa tavalla tai toisella.

26.3.1975   Vastustusta

Osoituksena siitä, miten olemme täällä henkivaltojen taistelussa, on uskollisen pyhäkoululapsemme kohtalo. Hän 13 -vuotias tyttö kävi hyvin uskollisesti pyhäkoulussa ja myös englannin luokassa. Usein hän tuli muutenkin leikkimään kotiimme. Pyhäkoulussa hän alkoi myös ymmärtää synnin olemusta ja Jeesuksen rakkautta häntä kohtaan. Mutta yhtäkkiä hän lakkasi tulemasta mukaan. Ihmettelimme, mistä mahtoi olla kysymys. Selitys tuli pian. Hän ja hänen äitinsä tulivat sitten käymään ulko-ovelle. Äiti ojensi japanilaiseen tapaan upean lahjan (sitä upeampi mitä ikävämpi asia heillä on kerrottavana) ja selitti, että hänen lapsensa ei enää voi tulla mihinkään tilaisuuksiin "koululäksyjien vuoksi". Tekosyy oli liian läpikuultava - olihan juuri alkamassa kevätlooma koulusta. Vanhemmat eivät yksinkertaisesti salli lapsensa tulla kuulemaan evankeliumia.

1.5.1975   Leikkikoulu

Huhtikuun alussa alkoi tällä uusi kouluvuosi ja vanhin tyttäreemme aloitti esikoulun tai leikkikoulun. Se on tarkoitettu 5-vuotiaille lapsille. Varsinainen koulu alkaa sitten kuusivuotiaana. Joka aamu mennään koululle pitkässä rivissä, jota johtavat vanhemmat kansakoululaiset vastuunsa tuntevina. Kansakoulu-laisten tummien koulupukujen vastapainona lastentarhalaisilla on vitivalkoiset puserot ja kirkkaan keltaisen lakki, jonka autoilijat näkevät jo kaukaa.

Omat ongelmansa kansalliseen kouluun kuitenkin liittyvät. Oli kansa- ja leikkikoululla yhteinen kevätretki parille temppelialueelle (temppelialueet ovat lähes ainoita paikkoja, missä on puistoja). Ohjelmaan kuului myös, että lapset kävivät kumartamassa epäjumalille opettajien johdolla. Tyttäreemme oli myös mukana retkellä, mutta kertoi, että hän ei epäjumalia kumartanut eikä rukoillut, vaikka opettaja kehotti koko luokkaa niin tekemään. Hanna lisäsi, että epäjumalankuvat ovat rumia ja pelottavan näköisiä.

29.7.1975 Muunilaisuuden vastustuskampanja

Tokushiman alueella käynnistyi laajapohjainen useampien kirkkojen yhteinen rynnistys. Mutta kuvaavaa henkien taistelulle Japanissa, kyseessä ei tällä kertaa ollut evankelioimisaktio, vaan Tooltsu-kyookai -nimisen uuden uskonnon vastustuskampanja. Tämä Tooitsu-kyookai (Yhdistämis-kirkko eli muunilaiset) on erittäin arveluttava, (mormonien ja jehovantodistajien tavoin) kristinuskon nimeä käyttävä uskonto, joka sisältää buddhalaisia, kristillisiä ja muita aineksia. Se väittää mm, että Jeesuksen kuolema oli suuri erehdys, joka esti Jeesusta menemästä naimisiin ja perustamasta avioliittonsa kautta uutta ihmissukua. Nyt kuitenkin Koreasta on noussut uusi Messias, joka kykenee tekemään sen, missä Jeesus epäonnistui. Uusi sukupolvi syntyy liikkeen jäsenten keskinäisten avioliittojen kautta (joilta muodostettaessa saatetaan syrjäyttää aiempi avioliitto kelpaamattomana). Niinpä joukkovihkimiset Koreassa ovatkin saaneet tiettyä kansainvälistä kuuluisuutta.

Lisäksi uskonto esiintyy voimakkaana poliittisena liikkeenä varsinkin Koreassa ja USA:ssa. Liikkeen strategia on toisaalta pitää suurokokouksia, jollaista Tokushiman kristilliset kirkot yhteistoimin vastustivat (lehti-ilmoituksia ja lentolehtisiä käyttäen), ja toisaalta kalastaa nimenomaan nuoria kristittyjä kirkkojen ovilta omiin ryhmiinsä. Liike on lieveilmiöineen saavuttanut jopa yhteiskunnallisen ongelman asteen täällä Japanissa (Koreassa, synnyinmaassaan se ei ole levinnyt läheskään sillä tavalla kuin Japanissa).

Liikkeen verrattain voimakas leviäminen kuvastaa japanilaisten kristillisten kirkkojen erästä heikkoutta: kirkoissa ei uskovia juurruteta riittävän syvälle Raamatun tuntemukseen ja Raamatun perusoppien tietämykseen. Missä opetus on hataraa, siellä harhat pääsevät kukoistamaan.

Yhteisen vasta-aktion tarkoituksena oli tehdä japanilaiselle suurelle yleisölle selväksi, että tooitsukyookai (muunilaisuus) ja jehovantodistajat ja mormonit ovat kolme kristinuskosta täysin erillistä uskontoa. (Kristinuskon maine Japanissa on tätä nykyä verrattain hyvä.) - Kun Jeesus sanoi: *"Menkää ahtaasta portista sisälle ..."* Hän heti seuraavaan hengenvetoon lisää: *"Kavahtakaa vääriä profeettoja, jotka tulevat teidän luoksenne lammasten vaatteissa!"* Evankelioimisessa on pakko ottaa huomioon molemmat Jeesuksen sanat.

26.01.1976 Vaikeat ihmissuhteet

Olen pitänyt lääkärin englannin ryhmää yliopistolla. Ryhmä on monella tavalla avannut silmiäni täällä Japanissa: Keskustelut ovat olleet erittäin avoimia ja rehellisiä. Esimerkiksi kun pari kolme viikkoa sitten oli puhe ihmissuhteista, lääkärit poikkeuksetta kaikki sanoivat, että heidän suhteensa jompaankumpaan vanhemmistaan ovat joko täysin poikki tai he avoimesti myönsivät vihaavansa vanhempiaan. Täällä Japanissa ihmissuhteet ovat yleensä ottaen kiinteämmät kuin länsimaissa, mikä sinänsä on myönteinen asia. Toisaalta kuitenkin näissä läheisissä ja pysyvissä ihmissuhteissa voi synnin valta tulla selvemmin näkyviin.

17.5.1976 Itsemurhaa miettivät

Tokushiman yliopiston opiskelijoiden järjestämä englanninkielinen seminaarissa olin mukana 8 ylioppilaan ryhmässä, jonka keskusteluaihe oli japanilainen ajattelutapa verrattuna länsimaiseen. Keskustelu kääntyi sitten itsemurhien yleisyyteen Japanissa. Kysyin sitten näiltä opiskelijoilta henkilökohtaisen kysymyksen: Kuka teistä on todella vakavasti harkinnut itsemurhaa? Ryhmän kahdeksasta opiskelijasta neljä vastasi myönteisesti, viides ei kyennyt sanomaan mitään, mutta hänen silmänsä ja ilmeensä kertoivat, että juuri tuon seminaarin aikana hän oli syvässä kriisissä elämässään hautoen todennäköisesti itsemurha-ajatuksia. Yritin jotenkin kirkastaa Jeesusta, joka voi antaa epätoivoisille toivon, elämänsä tyhyydessä hapuileville sisällön.

Viemäriin puhdistusta Herran kunniaksi

Eräessä lähettien koulutusseminaarissa eräs lähetti kertoi hänen ongelmana olevan yhteyksien luominen uusiin ihmisiin. Japanilaiselle kun oma koti on linna, jota ei juuri ulkopuolisille avata. Eräs toinen lähetti vastasi: Kun teidän alueelle tulee viemäriin puhdistuspäivä, niin mene talkoisiin. Tänään panimme täällä Kitajimassa tämän periaatteen käytäntöön ja totesimme, että se oli toimi. Osuutemme oli noin 100 m raskaalla sementtilaatoilla päällystettyä avoviemäriä. Se oli joltisenkin täynnä kuraa ja törkyä ja

puhdistustyö oli sen mukaista, mutta saimme todeta, että talkoohenki kukoistaa Japanissa ja sen kautta saimme uusia yhteyksiä naapurustomme miehiin, jotka muuten ovat vaikeimmin tavoitettavia. Iloitsimme, että viemärin puhdistustyökin on sellaista työtä, jonka saa tehdä Herran kunniaksi.

18.7.1976 Peruskäsitteet kateissa

Ei ole nimittäin ollenkaan helppoa julistaa evankeliumia ihmisille, joilla ei ole mitään käsitystä edes raamatullisista peruskäsitteistä tai, jos on, se on buddhalaisuuden perin juurin vääristämä: Sanat sellaiset kuin Jumala, synty, pelastus, sovitus, lunastus, armo, usko, risti jne ovat tavalliselle japanilaiselle täysin käsittämättömiä tai väärin ymmärrettyjä:

- jumala = ei ole luoja, vaan ihmistä ehkä vähän voimakkaampi, enemmän tai vähemmän persoonaton olio, jota ei tarvitse pelätä, mutta jolta voi saada tiettyjä etuja ajallisessa elämässä (menestys, avioliitto, raha, terveys jne).
- synty = rikos yhteiskunnan lakeja vastaan. Syvempi syyllisyyskäsite on lähes tuntematon.
- pelastus = jonkinlainen itsensä löytäminen tai samaistuminen maailmankaikkeuden rytmiin.
- sovitus ja lunastus ovat täysin käsittämättömiä sanoja.
- armo ja rakkaus = passiivista säälin tunnetta tai armeliaisuutta.
- totuus ei kiinnosta, riittää kun tiedetään, että esi-isät jo vuosisatoja sitten ovat näin tehneet tai usko-neet.
- risti on käsittämätön, miten sillä voisi olla mitään tekemistä meidän aikamme ihmisten kanssa?

Se että Jumala on ylipäänsä luonut maailman ja maailmankaikkeuden on vierasta japanilaisessa ajattelussa. Se, että Jumala puhuu on aivan ennenkuulumatonta.

Evankeliumi etenee silti

Kuitenkin näistä vaikeuksista huolimatta evankeliumin voi japanilaisille julistaa jopa sillä tavalla, että hän mm ensi kuulemalta uskoo ja pelastuu. Tällöin on lähdeittävä liikkeelle esim. asianomaisen henkilön ongelmista ja vaikeuksista kertoen, että on eräs Henkilö, Jeesus Kristus, joka voi ratkaista meidän ongelmamme ja tuoda sydämemme ahdistukseen avun. Ihmiset ovat täällä yhtä lailla synnin aiheuttamien seurausten ahdistamia kuin muuallakin, vaikka he eivät itse syntikäsitettä tunnekaan. Tällöin herää välittömästi kysymys, miksi sitten Jeesus ei monien ihmisten ongelmia ratkaise. Tällöin voimme selostaa, että syy on siinä, että olemme erossa hänestä ja tämä erossa olo on synty ja että meidän on päästävä Hänen yhteyteensä. Sitten voimme kertoa, että emme voi itse itseämme tästä tilasta auttaa, mutta Jeesus itse on valmistanut meille avun, kun Hän tuli meidän sijaisksemme ja meidän puolestamme kärsi ristiinnaulittuna sen rangaistuksen, joka meille kuuluisi. Jos pyydät tätä Jeesusta tulemaan sydämeesi rukoillen, hän tulee, muuttaa sydämesi, antaa sinulle rauhan anteeksiantamisen kautta ja muuttaa koko elämäsi.

Näin on todella mahdollista johtaa ensikertaa Jeesuksesta kuuleva ihminen elävään uskoon ja pelastuksen osallisuuteen.

17.11.1976 Ralf Cox lähetin työtapa Japanissa

Erään amerikkalaisen lähetin työ naapuriläänissä on japanilaisittain ajatellen tuottanut runsasta satoa. Noin kahdeksassa vuodessa 50-60 kristityn joukko on moninkertaistunut 300:ksi. Työn salaisuus on kaikessa lyhykäisyydessään tämän lähetin suusta kuulutuna: "Seurakuntien kasvu on Japanissa vain ajan kysymys. Tarvitaan noin 10 vuotta 25-55 henkisen kirkon syntymiseen. Sen nopeammin se ei näytä mitenkään onnistuvan. Siksi jos haluamme Japaniin paljon pelastettuja ihmisiä, meidän on nopeasti lisättävä seurakuntien ja kirkkojen lukumäärää."

Niinpä tämä lähetys lisäsi kirkkojen määrän 7:stä 27:ään ja tulos on ollut yllä mainittu. Keskimäärin kirkkoa kohti jäseniä on vain runsaat 10, mutta kokonaistulos on rohkaiseva. Edelleen tämä lähetti korosti, että yksi kansallinen pastori voi hyvin hoitaa kahta tällaista pientä seurakuntaa. Tämä lähetti on työsään myös käyttänyt tehokkaasti hyväkseen ns. lyhytaikaisia lähetysaarnaajia (1-3 vuotta kentällä). Monien pienten kirkkojen synnyttäminen mahdollisimman nopeasti saattaa siis olla Japanin evankelioimisessa avainmenetelmä. Mutta työntekijätarve on kaikkein kipein ongelma tätä ajatellessa.

18.5.1977 Seurakunnan kasvun ehdot

Seurakunnan kasvun kannalta on ainakin kaksi asiaa, jotka ovat välttämättömiä: Toisaalta tarvitaan selkeää raamatullista julistusta Jeesuksesta, julistusta synnistä ja armosta. Toisaalta taas tarvitaan uskovien yhteyden vaalimista ja syventämistä. Jälkimmäinen on tietysti mielessä vaikeaa tällä Japanissa johtuen japanilaisesta ajattelutavasta: Usein yhteys perustuu siihen, että kaikilla on sama *sensei* eli opettaja, pastori, heidän yläpuolellaan. Välitön uskovien keskinäinen yhteys on usein liian ohutta ja muodollista. Tässä kohden meillä on täällä paljon korjattava ja eräänä menetelmänä yhteytemme syventämiseksi olemme valinneet seurakuntaretken.

Vastavoimia

Mutta mistä johtuu Japanissa vallitseva kylmä ja kuollut hengellinen tila? Voimme tuoda esiin erilaisia syitä ja syy-yhteyksiä esim. kulttuuri taustan ja siinä taustalla vaikuttavat vanhat uskonnot, buddhalaisuuden ja shintolaisuuden sekä niiden myötä syvän taikauskon, joka tuntuu vaikuttavan japanilaisen jokapäiväisissä ratkaisuissa ja tehtävissä.

Esimerkiksi eräs nuori musiikinopettaja rouva kertoi minulle odottaessaan toista lastaan, että hän käytti tukivyötä, joka oli siunattu eräässä tarkoin määrättyssä tempelissä. Kun vyö oli saanut siunauksen, josta tietysti maksettiin tempeliin korvaus, niin uskottiin sen myös vaikuttavan tervehdyttävää kehitystä tulevalle pienokaiselle. Nuoren rouvan äiti näki suuren vaivan viedessään kyseisen vyön tempeliin ja tuodessaan sen laivalla tänne Shikokun saarelle asti. Mitäpä ihminen ei tekisi, jos jotakin uskotaan olevan tehtävissä, jotta lapsi syntyisi terveenä.

Myös lastenpäivänä 5.5. on olemassa monenlaisia uskomuksia ja taikoja. Esimerkiksi jos lasta kylvetäessäsi panet kylpyveteen erästä heinälajia ja sidot lapsesi pään ympärille samaa, voit uskoa lapsesi pysyvän terveenä seuraavaan lastenpäivään asti.

Järkyttävää pelkoa voi taikausko myös aiheuttaa. Eräs mies kävi vuosia sitten horoskooppiennustajan luona, jonka tuomio oli: Kuolet heti täytettyäsi 60. Nyt mies on juuri täyttämässä 60 ja odottaa kauhulla kuolemaansa lähi päivinä.

22.11.1977 Kyselykaavake tutkimus

Saatuamme näin myyjäisten avulla kontakteja ympäristöön olemme kohdanneet ystävällisen vastaanoton käydessämme kotikäynneillä levittämässä kutsuja, lentolehtisiä, kirjallisuutta ja eräänlaista kyselykaavaketta. Viimeksi mainitun avulla me pyrimme toisaalta solmimaan yhteyksiä sellaisiin ihmisiin, jotka ovat todella kiinnostuneita evankeliumista. Toisaalta pyrimme kartoittamaan kirkon ympäristön asukkaiden yleisiä asenteita uskontoihin, vapaa-ajan käyttöön yms. Tähänastisten tulosten valossa näyttää siltä, että ympäristömme asukkaista noin puolet kuuluisi johonkin uskontoon, yli puolet tästä joukosta, kaikista siis noin neljännes, niin sanottuihin uusiin uskontoihin. Toinen puolisko olisi sitten uskonottomia. Maaperä ei siis ole kovin pehmeä, aktiivisesti uskonnollisten määrä ylittänee selvästi Japanin keskittämisen.

27.1.1978 Aviopuolison etsintä ongelmana

Uuden vuoden kokouksessa eräs nuori mies toivoi kuluvan vuoden aikana löytävänsä sopivan aviopuolison. Ongelma ei ole kuitenkaan vain hänen. Sen kanssa kipuilee tavalla tai toisella seitsemän säännöllistä kirkossa kävijäämme. Moni heistä on perheensä puolelta paineen alla. Perhe esittelee heille aviopuolisokandidaatteja, jotka ovat ei-kristittyjä. Toisaalta sopivien kristittyjen löytäminen on usein todella vaikeaa - niin harvat ovat kristityt tässä maassa. Noin 50% avioliitoista solmitaan suomalaisittain seurustelun jälkeen ja noin 50% perinnäiseen japanilaiseen tapaan esittelyteitse.

18.9.1978 Kieli ja kulttuuri

Ensimmäiseen työkauteen kuuluvat kulttuuriin sopeutuminen ja kielen opiskelu, jotka molemmat olivat meillekin melkoisia haasteita. Kahden vuoden kielikoulu riitti kyllä käytännön asioiden hoitoon ja siihen, että kovalla työllä sai kirjoitetuksi saarnansa ja pidetyksi ne. Sen sijaan sujuvasta japaninkielen lukemisesta ja kirjoittamisesta ei vielä voinut puhuaakaan. Lisäksi paikallinen murre erosi merkittävästi kielikou-

lussa oppimastamme yleiskielestä. Kuvaavaa oli, kun eräs yli 80 -vuotias nainen kävi useita kuukausia jumalanpalveluksissa, en oikeastaan milloinkaan saanut selvää siitä, mitä hän tarkoitti puhuessaan aitoa *awa*-murretta. Lopulta hän lakkasi käymässä kirkossa ja selitti syyksi, ettei hän koskaan ymmärtänyt, mitä minä puhuin. Kaikenlaisiin kirjallisiin tehtäviin tarvittiin kansallisten kristittyjen apua. Työteho ensimmäisellä kaudella jäi näin ollen ehkä puoleen siitä, mitä Suomessa olimme tottuneet pitämään tavoitteena. Kirjojen ja lehtien lukeminen alkoi luonnistua vasta noin seitsemän vuotta maahantulostamme. Silloin japanilaisetkin alkoivat huomata, että ymmärsimme heitä ja siitä alkaen varsinaisesti kykenimme tekemään sielunhoitotyötä. Japaninkielen kirjoittaminen tuli meille varsinaisesti mahdolliseksi vasta siinä vaiheessa kun henkilökohtaiset sanaprosessorikoneet ja tietokoneet alkoivat levitä, siis noin vuoden 1987 tienoilla. Koneilla riittää se, että osaa tunnistaa merkit, sillä kirjoittaminen tapahtuu äänteen mukaisesti ja kone antaa valittavaksi vastaavat merkit.

20.11.1979 Syrjinnästä

Muutama sana on paikallaan Japanin ns. Doowa-ongelmasta, japanilaisten keskinäisestä syrjinnästä, jota voi tavallaan verrata rotusyrjintään, vaikka mitään ulkoisia tai kielellisiä eroavaisuuksia ei tällä syrjityllä ryhmällä (noin 5-8% väestöstä) ole muihin japanilaisiin verrattuna. Ihmiset kuuluvat tähän ryhmään pelkästään syntyperänsä perusteella. Lain edessä tätä syrjintää ei saisi esiintyä, mutta laki ja elämän todellisuus ovat jyrkässä ristiriidassa keskenään. Avioliittojen solmimisessa ja työpaikkojen saannissa syrjintä ja siihen liittyvät voimakkaat asenteet tulevat kärjistyksen esiin.

Syrjintä juontaa juurensa kauas menneisyyteen. Se on lujasti sidoksissa buddhalaiseen ihmiskäsitykseen. Suurkaupungeissa tätä syrjintää kansanosana on melko lailla sekoittunut muiden japanilaisten sekaan, mutta maaseudulla tilanne on toinen. Syrjityt asuvat yleensä omilla alueillaan, joiden läheisyyteen muut japanilaiset eivät mielellään muuta asumaan. Meidän kirkkomme lähistöllä noin kahden kilometrin etäisyydellä on kaksi tällaista aluetta, jotka ovat meille haaste ja ovat olleet rukoustemme kohteena jo pitempään. Parin henkilön seurusteluasioissa olemme saaneet kouriintuntuvasti kokea, miten vaikeasta asiasta on kysymys. Tällaista syrjintää ei voi lopulta tukahduttaa mikään muu kuin herätys Japanissa. Koreassahan vastaava syrjintä katosi kristillisen kirkon kasvun myötä.

18.11.1980 Pelastus japanilaisessa uskonnollisuudessa

Japanilaisille uskonto merkitsee useimmiten jonkinlaista opetusta eli tietä, jota ihmisen tulee noudattaa ja seurata. Sen seurauksena ihminen saa sitten uskonnosta riippuen erilaisia ajallisia ja tuonpuoleisia etuja elämäänsä. Opetusta, tietä, noudattaen voidaan saavuttaa "pelastus", jolla tarkoitetaan uskonnosta riippuen eri asioita. Pelastus voi olla valaistumista tai elämän perussalaisuuksien oivaltamista tai huolista vapaata onnellista elämää jne. Olennaista kuitenkin on, että on **tie**, jota **ihminen** kulkee.

19.12.1983 Sairaskäynti- ja vammaistyö

Eräs aivan ratkaiseva puoli lähetystyöstä Japanissa on käynnit sairaiden, vammaisten ja sielullisesti ahdistettujen luona. Tämän työn avulla saamme usein kosketuksen emme ainoastaan yksityiseen ihmiseen vaan myös hänen perheeseensä. Perhe- ja ryhmäkeskeisessä Japanissa se on evankeliumin työn menestymisen kannalta ensiarvoista.

Lähtökohtana kärsivien ihmisten hoitamisessa on se, että pidämme aina korvat avoimina. Kun joku seurakunnan jäsenistä, etsivistä tai vain tutuista mainitsee aivan ohimennen jostakin sairaasta, sairaalaan joutuneesta tai vaikeuksiin törmänneestä, pysähdymme heti ja kysymme, kenestä on kysymys, missä henkilö on ja voiko häntä käydä tervehtimässä. Asiat selvitettyämme ja tarvittaessa lisätietoja hankittuamme lähdemme ensi tilassa henkilöä katsomaan. Ensi tilassa tarkoittaa viimeistään seuraavana tai sitä seuraavana päivänä. Ellemme syystä tai toisesta itse pääse, pyrimme lähettämään jonkun seurakuntalaisistamme tai työtovereistamme sijastamme.

Jos on kysymys sairaalaan joutuneesta, otamme lähtiessämme mukaamme Uusia testamentteja, kirjoja, jotka valitsemme sen mukaan, mitä tiedämme sairaasta ja sairauden laadusta, lehtisiä niin paljon, että niitä riittää ainakin kuudelle hengelle annettavaksi. Jos sairas on esim. kuuden hengen huoneessa, voimme samalla antaa evankeliumikirjasia muillekin potilaille.

Useimmissa sairaaloissa on tavanomainen hengellisten kokousten pitäminen kiellettyä. Kun tulemme sairaalaan, tapaamme sairaan ja yleensä myös hänen vierellään jonkun hänen omaisistaan. Monissa japanilaisessa sairaalassa potilaan perushoidosta huolehtiminen kuuluu omaisille. Esittäydymme, kerromme keneltä olemme sairaasta kuulleet, ellemmme tunne häntä entuudestaan, ja kyselemme kuulumi-
set.

Tarjoamme sairaalle ja hänen omaiselleen kirjoja luettavaksi. Uuden testamentin annamme lahjaksi, muuta kirjallisuutta lainaksi: Seuraavalla käyntikerralla haemme lainatut kirjat pois ja annamme uusia kirjoja luottavaksi. Kirjat on valittu helppolukuisista ja mielenkiintoisista täysin evankeliumia tuntematon-
ta ajatellen ja lainaustoiminta etenee helpommasta syvemmälle ja syvemmälle. Keskustelussa ensiker-
ralla kerromme yleensä todistuksen omasta elämästämme, miten Herra on pelastanut ja sairauden kes-
kellä auttanut ja hoitanut. Kerromme myös joka kerta heti alkuun Jeesuksesta, joka on myös kuoleman
voittanut. Seuraavilla kerroilla jatkamme sitten Raamattua opettavaa ja potilaan tarpeisiin vastaavaa
keskustelua eteenpäin.

Keskustelu useamman hengen huoneessa tapahtuu aina niin kovalla äänellä, että myös muut potilaat
huoneessa voivat sen kuulla (rippiä lukuun ottamatta). Joskus voi käydä niin, että viereisellä vuoteella
makaa se, jonka sydän on auki ottamaan vastaan evankeliumi. Samalla kun hoidamme sairaan sielua,
pyrimme myös voittamaan vierellä olevan omaisen sydän Kristukselle. Sairaskäynti yleensä avaa näin
myös mahdollisuuden kotikäyntiin potilaan joko vielä sairaalassa ollessa tai myöhemmin. Jos on kuole-
vasta kysymys, hautajaisiin osallistuminen ja säännölliset käynnit surutalossa sen jälkeen avaavat sy-
dämiä Jumalan armolle.

Vammaisten laitoksissa käynnit muistuttavat paljon sairaskäyntejä, mutta säännöllisesti esimerkiksi ker-
ran kuussa käymällä oppii pian tuntemaan koko asukkijoukon ja saa aina iloisen vastaanoton ja joukos-
ta löytyy avoimia sydämiä säännöllisen evankeliumiopetuksen kuulemiseen.

Sairaiden, vammaisten, vanhusten ja orpojen luona käyminen vaatii kärsivällisyyttä ja uskollisuutta,
mutta se on lähetystyössäkin sitä "puhdasta ja tahratonta jumalanpalvelusta".

27.1.1984 Perhesiteet

Edellä sanottu liittyy siihen, että lähetystyössä Japanissa kohtaamme ihmisen aivan toisella tavalla per-
heen, suvun ja työyhteisön sitomana kuin Suomessa. Lujat perhesiteet kuuluvat Jumalan luomisjärjes-
tykseen ja siinä suhteessa perhe on Japanissa paremmassa mallissa kuin Suomessa (avoliittoja ei siel-
lä juuri esiinny, mutta avioerot ovat sielläkin lisääntymään päin). Evankeliumin julistukselle asia voi
muodostua sekä esteeksi että eduksi. Jos joku perheen lapsista esimerkiksi alkaa käydä kirkossa ja
kiinnostuu evankeliumista, niin alussa asiaa useimmiten pidetään jopa hyvänä, mutta niin pian kuin hän
tulee uskoon ja haluaa kasteen, koti saattaa nousta takajaloilleen.

Olemme saaneet nähdä, miten usean vuoden johdonmukaisella painostuksella nuori on perusteellisesti
nujerretty. Näin ollen olemme tulleet varsin varovaisiksi jonkun perheenjäsenen kastamisen suhteen
ennen, kuin koko perheeseen on saatu yhteys siten, että muutkin perheen jäsenet ymmärtävät, mistä
evankeliumissa on kysymys ja vähintään luopuvat aktiivisesta vastarinta-asenteestaan. Näin ollen japa-
nilaisessa yhteiskunnassa on evankelioinnin kohteeksi pyrittävä aina saamaan ei vain yksilöä vaan
koko perhe, jos vain mahdollista.

Toisaalta perheyhteys voi merkitä myös sitä, että yhden henkilön "kirkas" uskoontulo vaikuttaa niin, että
koko perhe ja jopa koko suku hämmästyttävän lyhyessä ajassa kääntyy Herran puoleen. Työmenetel-
mät on tietysti valittava myös siten, että koko perhe mahdollisimman pian saavutetaan: Video- ja kotiko-
koustoiminta avaavat koteja Herran sanalle.

11.4.1984 Kirjojen lainaustoiminta

Japanin evankelioimistyössä olemme todenneet, että eräs kaikkein tehokkaimpia työmuotoja evankeliu-
min eteenpäin viemiseen on kirjojen lainaustoiminta. Kysymys on tietenkin evankelioivista, opettavista,

todistus- ja Raamatun opetuskirjoista. Toiminta tapahtuu siten, että hankimme kirkkoihin pienen, mutta keskeisen kirjaston, josta korttilainausperiaatteella saa vapaasti lainata kirjoja. Sen lisäksi pidämme lainaustoimintaa yllä johdonmukaisesti suosittelemalla kirjoja lainaksi.

Kun kuka tahansa tulee melkein mistä syystä tahansa kirkon ovelle, tarjoamme hänelle lainaksi erittäin helppolukuisen, mielenkiintoisen mutta syvällisen todistuksen sisältävän kirjan. Useimmat ihmiset ottavat sen lainaksi. Kun he sitten palauttavat sen, lainaamme hänelle samalla seuraavan kirjan ja niin edelleen. Etenemme suosittelemalla kirjoja helpommasta vaikeampaan ja pyrimme näin johdonmukaisesti luettamaan ihmisiä siten, että he saavat mahdollisuuden oppia koko evankeliumin. Samalla tarjoamme heille myös sen "tikun", josta he saavat asiaa tulla kirkkoon, kun heillä olisi halua keskustella ja saada vastauksia elämänsä kysymyksiin. Kirjojen lahjoittaminen ei yleensä tuota toivottua tulosta. Ilmaiseksi saatu on japanilaiselle usein arvotonta eikä siis lukemisen arvoista. Mutta jos kirja on sellainen, että kirkko haluaa sen vielä takaisin, sen täytyy olla lukemisen "väärsti".

28.5.1985 Järjestäytynyt rikollisuus eli yakuza

Voidaan sanoa, että yakuzassa elää vanhan Japanin samuraiperinne tosin varsin kielteisessä suhteessa vallitsevaan yhteiskuntajärjestykseen. Samuraihenkihän edellyttää sotilailta ehdotonta uskollisuutta johtajiaan kohtaan ja johtajilta taas hyvin pitkälle menevää huolenpitoa alaistensa kaikkinaisista tarpeista. Yakuzan menettelytavat eivät ole kovinkaan väkivaltaiset verrattuna monien muiden maiden mafiajärjestöihin, vaan ne perustuvat pitkälle Japanin lain porsaanreikien sekä ihmisten peli- ym himojen hyväksikäyttöön ja japanilaisen valmiuteen maksaa varsin suuriakin summia oman tai yrityksensä maineen puhtaana pitämisestä. Näin yakuzan jäsenen tunnistaa helposti ulkonäöltä eikä poliisinkaan ole vaikea heitä löytää, mutta heidän saamisensa lailliseen vastuuseen toiminnastaan on osoittautunut poliisille lähes ylivoimaiseksi tehtäväksi. Eivät vain heidän menettelytapansa ole äärimmäisen taitavia, vaan myös japanilaisen yhteiskunnan monet tahot ovat tulleet siinä määrin riippuvaisiksi yakuzalta saamastaan rahoituksesta, että heillä on merkittävä määrä suojelijoita jopa poliisivoimienkin sisällä. Yakuzan eri ryhmittymien väliset keskinäiset välienselvittelyt saattavat kyllä olla erittäin verisiäkin.

10.9.1985 Yasukuni temppeli

Muutamit viime vuosien pääministerit ovat käyneet Tokiossa sijaitsevassa Yasukuni -nimisessä shinto-laisessa temppelissä kumartamassa jumalina palvottavien sodassa kuolleitten sieluja. Se merkitsee muuta kuin sankarihautojen kunnioittaminen, sillä näiden sodissa kuolleiden haudat ovat muualla. Pääministerien viralliset kumarrukset merkitsevät ratkaisevaa askelta Japanin sotaa edeltäneeseen keisarin palvontaan ja kansakunnan palvontaan jumalallisena. Kristityt ovat suuntauksesta erittäin huolissaan ja ovat esittäneet julkisia vastalauseita, sillä he tietävät, mihin äärimmäisyyksiin nykyinen suuntaus Japanissa voi johtaa kriisi aikain tullen. Vain evankeliumi Jeesuksesta voi vapauttaa japanilaisen sen kaltaisesta nationalismista, joka on kaukana raamatullisesta rakkauden käskyyn perustuvasta oman maansa ja kansansa hyväksi elämisestä palvellen samalla niitä, jotka kaukana ovat avun tarpeessa.

7.1.1987 Asennemuureja

Seuraavassa on joitakin tyypillisimpiä asenteita, joita kohtaamme Japanissa. Verratessanne niitä suomalaisten huomaatte niissä yllättävän paljon tuttua. Nämä asenteet toimivat varsin tehokkaana muurina evankeliumia vastaan:

1. Uskonto on *kulttuurisidonnaista*. Sitä, mitä lännessä nimitetään sanoin Jumala ja Kristus, edustaa japanilaiselle Buddha tai *kami*. Pohjimmiltaan on samasta asiasta kysymys.
2. Uskonto on pohjimmiltaan *etsintää*. Emme voi tässä elämässä saavuttaa mitään varmuutta. Pääasia on, että on vilpitön etsinnässään ja pyrkii viettämään hyvää elämää.
3. Syvin uskonnollinen *totuus ei ole käsitteellisesti ilmaistavissa*. Se ylittää kaiken erittelyn ja se voidaan ainoastaan kokea ja tuntea. Selkeillä sanoilla ei voi ilmaista salatun mysteerin.
4. Koska hyväntahtoisuus ja *suvaitsevaisuus* ovat suurimmat hyveet, kaikenlaista ehdottomuuden vaatimusta ja vastakkainasettelua on pyrittävä välttämään viimeiseen asti. Mikään yksi uskonto ei voi yksin omistaa totuutta, joten uskonnollista moninaisuutta aina uskontojen sekoittamiseen asti tulee suosia.
5. Perustavat *moraaliset arvot eivät ole yleispäteviä*, vaan riippuvat kulloisestakin yhteisöstä ja kulttuuriympäristöstä.

6. Jumalallista ei voi olemuksellisesti erottaa luomakunnasta erilliseksi Luojaksi, vaan *jumalallinen* esiintyy *maailmankaikkeuden sisäisenä* asiana.

7. Ollakseen kunnollinen perheen jäsen on välttämättä *osallistuttava esi-isien henkien palvontaan*.

Nämä asenteet muodostavat täydellisen vastakohtan Jumalan ilmoitukselle Raamatussa ja se missä määrin ne esiintyvät esimerkiksi Suomessa (jopa kristinuskon nimikkeen alla) kertovat kuinka kaukana ollaan kristillisyydestä ns. kristillisissä länsimaissa. Viimeistä lukuun ottamatta, joka on kieltämättä Japanissa pahin kanto kaskessa, lauseet sopivat lähes sellaisinaan suomalaisen suuhun ja kertovat, että ilmaisu "kastetuista pakanoista" on järkyttävän totta. Se, että esiintyy uskonnollisuutta, ei ole suinkaan mikään myönteinen asia evankeliumin kannalta. Inhimillisen uskonnollisuuden on pakko kaatua, ennen kuin ihminen voi pelastua, sillä se on ytimeltään ihmiskorotuksen ja ylpeyden syntiä.

8.9.1988 Postmoderni Japani

Osallistuin Tokiossa erääseen seminaariin, jossa pohdittiin Japanin tämänhetkistä henkistä ilmastoja uus-uuskontojen ja uus-nationalismin nostaessa voimakkaasti päätään. Japani niin kuin monet Aasian maista elää jälkimodernia vaihetta, jonka tuntomerkkeinä on pettyminen länsimaista lainatun valistusrationalistisen teknisen kulttuurin pinnallisuuteen ja voimakas veto voimaan vanhaan shintolais-buddhalais-animistiseen arvomaailmaan palaamiseksi. Kristillisen julistustyön kohtaamat vaikeudet Japanissa ovat lisääntymässä.

25.11.1988 Keisarin asema

Heti sodan jälkeen keisari julistautui liittoutuneiden painostuksella ihmiseksi, mutta asialla ei ollut asiallista merkitystä, koska koskaan ei keisari henkilönä ole ollut jumalallinen. Keisarin virka sen sijaan on jumalallinen. Se edustaa japanilaiselle viimeistä auktoriteettia ja on luonteeltaan selkeästi uskonnollinen virka, jota poliittinen valtakoneisto on läpi vuosisatojen käyttänyt hyväkseen toisaalta vapauttamalla itsensä vastuusta ja toisaalta käyttäen keisarin jumalallista arvovaltaa oman asemansa pönkittämiseksi. Kun hänet siis vaadittiin julistautumaan ihmiseksi, se ei tuottanut ongelmia.

Keisarijärjestelmän muuttaminen sodan jälkeen symboliseksi, keulakuvakeisariksi, vailla sen alkupeiräistä luonnetta on jatkuvasti kivi, joka hiertää kansakunnan kengässä. Japanissa niin kuin missään muuallakaan ei politiikkaa ja uskontoa voi erottaa toisistaan. Suuntaus keisarin palauttamiseksi entiseen jumalalliseen asemaansa on viime vuosina ollut niin voimakas, että voidaan sanoa, että asiallisesti hän on saavuttanut entisen jumalallisuutensa, mutta liittoutuneiden sanelema perustuslaki kuitenkin kieltää sen. Äärioikeistolaiset vaatimukset perustuslain muuttamiseksi ovat muuttuneet yhä äänekkäämmiksi. Kun keisari kuolee ja uusi nousee valtaistuimelle, on odotettavissa, että paine muuttuu niin voimakkaaksi, että vastustavien voimien pato murtuu ja aatteellinen paluu sotaa edeltävään aikaan viedään lopullisesti läpi toisaalta lainsäädännössä ja toisaalta koululaitoksessa.

Asia koetaan kristittyjen, pienen vähemmistön, keskuudessa todella huolestuttavana. Käytännössä päivittäinen elämänmeno ei heti ehkä muutu paljon nykyisestä, mutta pitkällä tähtäyksellä huoli on mitä perustelluin. Ennen sotaa vallinnut uskonnonvapaus Japanissa merkitsi sitä, että millä tahansa uskonnolla oli vapaus toimia sillä ehdolla, että se tunnusti keisarin ehdottomaksi auktoriteetiksi ja shintolaisuuden kaikkien uskontojen yläpuolella olevaksi yliuskonnoiksi. Tänäkin päivänä keskiverto japanilainen ei miellä shintolaisuutta, jonka keskuksena on keisarin hahmossa tapahtuva kansakunnan palvonta, uskontona vaan pikemminkin japanilaisen kulttuurin ilmentymänä. Kristityt korostavat, että vain Jumala, Herra Jeesus Kristus, on ehdoton ja kaikkivaltias. Keisari ja kansakunta eivät ole muita kuin suhteellisia, inhimillisiä, ja niille saa olla alamainen vain sikäli kuin ne ovat sopu-soinnussa Jumalan ehdottoman Raamatussa ilmoitetun tahdon kanssa.

Mutta keisaria viimeiseksi arvovallaksi korottavien tiedotusvälineiden ja liikkeiden pauhun rinnalla kristittyjen ja muiden vastustajien ääni kuulostaa kuin hyttysen ininältä. Kristitty, joka ei suostu kompromisseihin eikä hyväksy keisarin ja japanilaisuuden edellyttämiä käytösmalleja, tuomitaan tänäkin päivänä helpposti epäisänmaallisena. Se on pahimpia haukkumasanoja, jota toisesta voidaan täällä käyttää. Lisäksi häneen suhtaudutaan yhteisönsä hyljänneen tavoin.

5.8.1999 Japani ja Jeesus

Koko 140 protestanttisen lähetyshistorian ajan japanilaisia kristittyjä on vaivannut perus asennoitumisen ongelma, jonka kuuluisa pastori Uchimura Kanzoo ilmaisi näin: "Minulla on kaksi suurta rakkautta, Japani ja Jeesus." Kuolinvuoteellaan hän joutui kuitenkin toteamaan - kun Japani oli sylkenyt tämän patrioottinsa ulos - että hän ei voi sietää enää tätä maata. Hänen ongelmansa oli samoin kuin yhä edelleen lukemattomien muiden japanilaisten kristittyjen ongelma on, että hän asetti Japanin ja japanilaisen kulttuurin ja ajattelutavan ensi sijalle ja yritti sitten viestittää Jeesuksen ja kristinuskon viestiä niin, että japanilaisten olisi mahdollisimman helppo ymmärtää ja ottaa se vastaan. Tällä ajattelulla on tietysti tietty raamatullinen tukensa - Paavalikin oli juutalaisille juutalainen ja kreikkalaisille kreikkalainen. Mutta sen suuri ongelma oli ja on siinä, että siinä asetetaan lähtökohdaksi Japani. Mielenkiintoista on ollut havaita, että ne kirkot ja seurakunnat, jotka ovat valinneet mahdollisimman japanilaisen toimintamallin ja sopeutaneet muotonsa mahdollisimman pitkälle tšekäläiseen kulttuuriin eivät pitkällä tähtäyksellä ole kasvanneet ollenkaan niin nopeasti kun muut kirkot - joita voidaan syystäkin syyttää ulkomaalaistyypisistä jumalanpalvelusmuodoista jne.

Kristillinen kirkko ja lähetystyö ei voi kuitenkaan missään ottaa vallitsevaa yhteiskuntaa ja kulttuuria lähtökohdaksi (niin paljon kuin Suomessakin tätä ilmiötä tänä päivänä esiintyykin). Kristitty ei ole ensisijaisesti maansa kansalainen tai kulttuurinsa edustaja, vaan hän on taivasten valtakunnan kansalainen. Silloinkin kun hän elää jossain maassa ja kulttuurissa, hän on sinne Jumalan valtuuksilla lähetetty edustamaan sitä Herraa, joka on kutsunut hänet pelastuksessa ulos (eklesia - seurakunta - ulos kutsuttu) maailmasta, sen synnistä ja sen valtarakenteista sisälle Jumalan hallintavaltaan. Kristitty edustaa Herraansa, hänellä on Herran uskoma evankeliumin viesti, hänen käytöksensä ja elämänsä mitta ei ole vallitseva kulttuuri vaan Jumalan sana ja Jumalan tahto.

Japaniin lähetetty kansallinenkin kristitty, niin pieneen vähemmistöön kuin hän maassaan kuuluukin, edustaa aina koko Kristuksen maailmanlaajaa ja aina taivaaseen asti ulottuvaa ruumista. Hän on maailmassa mutta ei maailmasta. Niin kauan kuin kristillinen seurakunta yrittää sopeutua maailmaan, sen sanomaa ei kuulla eikä sillä ole leviämisen voimaa. Mutta kun se nousee ja tiedostaa oman tehtävänsä edustaa Jumalaa ja hänen hallintavaltaansa, maailmankin on pakko kuulla sitä, vaikka se joutuukin ristiriitaan ympäristönsä kanssa. Ei ole olemassa nimittäin sellaista kulttuuria, joka ei olisi synnin vääristö.

Uususkontojen Kristus

Eräs kristitty professori ja pastori kuvasi sodanjälkeisen Japanin kirkon historiaa näin: "Sodan jälkeinen kristinuskobuumi herätti voimakkaat toiveet Japanin nopeasta evankelioinnista. Nämä toiveet ovat kuluneiden 55 vuoden aikana vaihtuneet toivottomuuden ilmapiiriin, jossa seurakunnan kasvu on lähes pysähdyksissä." Täsmälleen saman ajanjakson aikana naapurimaassa Koreassa on koettu mullistavat herätykset. Japanissa kristinuskoko ajautui törmäyskurssilla japanilaisen nationalismin kanssa, mutta korealaiset kristityt ovat erittäin voimakkaan patrioottisia, koska he näkivät, miten Jumalan valtakunta voi muuttaa myös vallitsevaa kulttuuria.

Mutta myös Japanissakin on saman jakson aikana koettu voimakas uususkontojen nousu. Nämä uususkonnot ovat toisin kuin kristinuskon nationalistisia luonteeltaan, mutta niillä on eräs mielenkiintoinen ominaisuus. Lähes kaikissa uususkonnoissa Kristuksella on merkittävä roolinsa. Japanilaiset uususkonnot ikään kuin nielaisivat omaan uskonnonsekoitukseensa Kristuksen. Mutta juuri vääristetty synkretistinen (uskonnot sekoittava) Kristus on ollut merkittävän vahva rokote elävää evankeliumia vastaan.

Kun siis teemme työtä ja rukoilemme Japanin puolesta, meidän on syytä rukoilla, että tämän maan kristityt heräisivät tajuamaan, mihin he ensisijaisesti kuuluvat, Jumalan valtakuntaan vai ympäröivään yhteisönsä. Rukoillaan, että kristityt uskaltaisivat myös rohkeasti ottaa kantaa synkretismiin, suvaitsevaisuus ajatteluun, joka riivaa myös suomalaisia.

Japanin nuoriso

Vuoden 1995 maanjäristystä suurempi ja vakavampi muutos on silmiinpistävä. Se koskee nuorisoa, joka on valinnut selvästi tietynlaisen vallankumouksen tien. Kysymys on yksilöllisyyden vallankumouksesta, joka surkeaa kylläkin leviää pikemminkin muoti-ilmion tavoin kaikkea muuta kuin yksilöllisesti. Nuori kapinoiva sukupolvi pukeutuu, käyttäytyy ja toimii tavalla, joka on herättänyt laajan kansalaiskes-

kustelun ja syvän huolen kaikilla ikätasoilla. Sanalla sanoen nuori vuoden 1980 jälkeen syntynyt sukupolvi on yhä laajenevalla rintamalla sanoutunut irti Japanin perinteisestä konfutselaisesta ryhmää, ikää ja harmoniaa korostavasta arvojärjestelmästä.

Tätä sukupolvea kuvaa eräässä merkityksessä kerran vuosikymmenessä 15 -vuotiaille esitetty kysymys: "Millaisia tavaroita haluaisit?" Vastaus kuului 50-luvulla: "pesukone", 60-luvulla: "televisio", 70-luvulla: "väritelevisio ja stereot", 80-luvulla: "moottoripyörä, pelikone", 1990: Ei enää mitään vastausta, sillä kaikki mitä ikinä nuoret saattoivat toivoa oli jo heillä.

Nuorison tupakointi, alkoholinkäyttö, nuorten tyttöjen hakeutuminen "enjo-koosaihin" eli myymään ruumistaan keski-ikäisille miehille, rikollisuuden kasvu, hyppääminen pois koulu- ja kilpailukierteestä, kaikenlainen epäsosiaalinen käytös ovat räjähtäneet japanilaisen yhteiskunnan silmille viimeisen neljän vuoden aikana. Kouluissa ei saada usein edes ala-asteilla pysymään sellaista kuria, että opettamisesta tulisi mitään. Kasvava määrä lapsista ja nuorista ei uskalla käydä koulua kiusaamisen vuoksi. Median roolista, koulujärjestelmän sietämättömästä kilpailusta, kotien hajoamisesta keskustellaan, mutta kenelläkään ei näytä olevan viisasten kiveä. Muutos on yllättänyt lähes kaikki.

Vastapainoksi hallitus ei näytä keksivän mitään muuta kuin vanhan nationalismin nostattamisen, joka ilmenee tällä hetkellä parlamenttikeskusteluna kansallislaulun ja lipun sisällyttämiseksi lainsäädäntöön - asia, joka on Japanin toisen maailmansodan aikaisten hirmutöiden tähden monille erittäin kipeä ongelma.

Evankeliumin työ

Evankeliumin julistukselle pitäisi nyt jos koska olla Japanissa "sosiaalinen tilaus". Mutta saman aikaisesti työ varsinkin lasten ja nuorten parissa on vaikeutunut entisestään. Kun koulut pelkäävät lasten juoksevan ties minne, heille järjestetään entistäkin tiiviimpää ohjelmaa. Pyhäkouluihin on erittäin vaikea saada lapsia, koska lapset on lähes 100% ohjelmoitu. Pelkään, että kiristämällä lasten ohjelmaa, ajan mittaa ongelmaa yhä vain pahennetaan.

23.1.2002 Hallintoa

Lähetteinä meillä on hallinnollisia tehtäviä niin omassa paikallisseurakunnassamme kuin kokonaiskirkossakin ja lisäksi vielä lähetyksen ja kotimaan suuntaan. Joskus tuskailee sen kanssa, että hallinto vie liikaa aikaa varsinaiselta seurakuntatyöltä. Toisaalta vuosikokoukset kuitenkin antavat tuiki tarpeellista perspektiiviä seurakunnan työn ja oman työnsäkin arvioimiseen. Lähetystyössäkin on nimittäin sama vaara kuin missä tahansa työssä, että kokonaisnäköala hukkuu yksittäisten työtehtävien ja yksittäisten ihmisten hoidon alle. Välillä on hyvä pysähtyä katsomaan taakse- ja eteenpäin.

23.1.2002 Mielenterveystyö

Mielenterveysongelmallisia on tässä maassa paljon. Yleinen maallistuminen tuo tullessaan avioeroja, joissa lapset näyttävät kärsivän eniten. Perheet voivat monin tavoin täälläkin huonosti. On kasvanut kuriton sukupolvi, jolla ei ole sääntöjä ei ohjeita eikä arvoja. Perheen auktoriteetti on murentunut. Televisio sekä videot, elokuvat ja monenlainen sarjakuvatuotanto näyttävät olevan nuorten johtotähtenä. Elämän tarkoitus on hukassa. Sitä ei anna viihde. Se luo entistä enemmän turvattomuutta. Eletään kuin huomista ei olisi.

29.3.2003 Teologista työskentelyä

Haluan valottaa erästä tärkeää osaa lähetystyöstä, jota jatkuvasti muodossa ja toisessa tapahtuu kirkon toiminnan taustalla. Kysymys on hengellisten ja teologisten ongelmien selvittelystä täkäläisessä kulttuurissa ja tämän yhteistyökirkkomme kuvioissa.

Länsi-Japanin ev.lut. kirkko

Kuuluminen Länsi-Japanin ev.lut. kirkkoon merkitsee paikallisseurakunnalle ei vain laajempaa uskon yhteisöä ja keskinäistä rohkaisun ja auttamisen mahdollisuutta, vaan myös vastuun kantamista kokonaiskirkon monista tehtävistä ja myös ongelmista ja kipukohdista. Kokonaiskirkon keskustoimisto sijait-

see Kobessa Raamattukoulun, Teologisen seminaarin ja Luterilaisen tunnin radiotyö keskuksen yhteydessä. Lisäksi kirkolla on ulkolähetystyötä, luterilaiseen uskoon liittyviä kirjoja kirjoitetaan ja julkaistaan, Hiruzenin ylängöllä on leirikeskus ja seurakunnilla on alueellisia syventymispäiviä ja nuorisotyötä jne. Pienelle kirkolle nämä yhteiset projektit ovat melkoinen taloudellinen haaste. Mutta kaikkein vaativimman haasteen muodostaa kirkon yhtenäisen hengellis-teologisen linjan varjeleminen ja syventäminen.

Kysymys paimenen virasta

Tähän liittyy asia, joka on viime kuukausina työllistänyt jokaista paikallisseurakuntaa. Vuoden kuluttua maaliskuussa 2004 kirkolliskokouksen päätettäväksi tuli kysymys siitä, avataanko pappisvirka myös naisille tässä kirkossa vai ei. Kirkon keskusjohto on jakanut seurakuntiin varsin laajan raamattuteologisen aineiston sekä asiaa vastustavia kirjoituksia että sitä puoltavia kirjoituksia ja on pyytänyt sekä kunkin seurakunnan seurakuntaneuvostolta että seurakunnan pastorilta erilliset lausunnot ja kannanotot asiaan. Seurakuntaneuvostomme on joutunut tosissaan paneutumaan kysymykseen. Kirkko ei hyväksynyt esitystä, koska se ei saavuttanut määräenemmistöä.

Avioliittoon vihkiminen

Tätä nykyä noin 50% kaikista avioliittoon vihkimisistä tapahtuu kristillisin muodoin tässä maassa, jossa kristittyjen määrä on kuitenkin vain vajaa 1% väestöstä. Kaunis uusi kirkkomme, joka sai syksyllä melkoista mainosta paikallisessa TV:ssä, vetoaa vihkimistä suunnitteleviin pareihin ja olemme joutuneet miettimään, millaisin perustein ja ehdoin vihkimisiä tässä kirkossa voimme suorittaa. Nykyinen käytötömmehän on sellainen, että vihkimistä haluaville pidetään kolmen kerran avioliittokurssi, heidän edellytetään osallistuvan vähintään kerran jumalanpalvelukseen ja heille annetaan luettavaksi kristillinen kirja ennen kenraaliharjoituksia ja vihkimistä. Mutta kaikille vihkimistä pyytäneille emme sitä ole antaneet. Esimerkiksi eronneiden ja uudelleen naimisiin menevien vihkimyksiä emme ole lähteneet suorittamaan. Mutta muitakin ongelmakohtia tässä monia ensikertalaisia kirkkoon kokoavassa työmuodossa on, joten mietittävää riittää.

Kirkkojärjestys

Kolmas teologisen pohdinnan aihe on kirkkomme järjestys, joka korostaa ns. vanhimmiston jäsenten roolia seurakunnassa. Seurakuntaneuvosto muodostuu pastorista, vanhimmiston jäsenistä ja muista jäsenistä. Vanhimmiston jäsenten tehtävä on osallistua seurakunnan sielunhoitoon ja julistustyöhön yhdessä pastorin kanssa. Tämän järjestysmuodon taustalla on Japanin seurakuntien kasvun pahin yksittäinen ongelma eli työntekijäkeskeisyys, joka kieltämättä vaivaa suomalaistakin seurakuntaelämää. Vanhimmiston jäsenten tehtävä on siis jakaa hengellisen johtajuuden ja vastuun taakkaa maallikkojen suuntaan. Mutta käytännössä asia ei suinkaan ole toiminut ongelmitta, joten tässäkin asiassa käydään keskustelua kirkossamme.

1.12.2003 Japanin kirkkojen hengellinen tila

Japanissa niin lähettien kuin kansallisten työntekijöiden jatkuvana kipuna on se, että niin kovin harva japanilainen tulee uskoon. Syy siihen ei ole ensi sijassa japanilaisen yhteiskunnan evankeliumin vastustus, jota toki kyllä esiintyy monenlaisten ennakkoluulojen ja tietämättömyyden pimeydestä käsin. Syvin syy ei myöskään ole japanin pienten seurakuntien sisällä, vaikka niitä vaivaakin usein pappiskeskeisyys ja seurakuntalaisten armolahjojen laiminlyönti. Syy on syvemmillä.

Monelle japanilaiselle kristitylle usko Kristukseen ja elämä hänessä on aivan todellista ja elävää, mutta ajattelussaan hän saattaa sijoittaa uskonsa samaan luokkaan kuin muutkin uskonnot ympärillään. Itse asiassa näin tehdessään hän kieltäytyy kohtaamasta Jeesuksen ehdotonta vaatimusta ainoana tienä Isän luo. Selviytyäkseen ympäristön paineesta hän saattaa helposti koteloitua kristillisen seurakunnan sisäpiiriin.

Kysymys on tietysti hengellisen kasvun pysähtymisestä varsin keskeisellä alueella ja se ratkaisevasti estää asianomaista näkemystä vastuutaan pelastumattomista ihmisistä. Lähi omaistensa ja perheensä jäsenten pelastumisesta hän toki yleensä kantaa huolta, mutta laajempi evankeliumin levitys kohtaa hänessä sisäisen vastarinnan aika lailla samaan tapaan kuin suomalaisessa hengenmaisemassa kristillinen kirkko vierastaa uskonnonvapaus-suvaitsevaisuuden nimissä kaikkea mahdollista, mikä voitaisiin tulkita esimerkiksi maahan muuttaneiden ei-kristittyjen "käännättämiseksi". Kristitty kyllä tietää, että hä-

nen pitäisi evankeliumia jakaa siitä osattomille, asia vaivaakin häntä, mutta sisäinen este on niin voimakas, että hän ei yksinkertaisesti todista Herrasta kenellekään ja elää yhteiskunnassa eräänlaisena piilokristittyinä. Ilmiö on Japanissa kristillisen seurakunnan kasvun ehkä merkittävin este.

Sikäli kuin uskoon tullut todella pääsee käsittämään, että ei ole mitään muuta pelastusta kuin Jeesus, hän alkaa nähdä ihmiset yleisen suvaitsevaisuusopin vastaisesti kahteen ryhmään kuuluvina. Toiseen kuuluvat pelastuneet ja toiseen ne, joiden on pelastuttava. Jako ei siis ole pelastuneisiin ja hukkuviin, vaan pelastuneisiin ja vielä kadoksissa oleviin, joiden Jumala tahtoo kuitenkin pelastuvan. Jälkimmäisiä on Pyhä Henki evankeliumin sanalla koko ajan etsimässä voidakseen saattaa heidät Jeesuksen kautta Isän yhteyteen. Lähetystyön ja evankelioinnin ratkaisevan tärkeä motivaatiohan on juuri siinä, että uskoon tullut kristitty alkaa nähdä ihmiset samalla tavalla kuin Herra Jeesus heidät näkee. Herran silmillä katselija ymmärtää myös, että pelastuminen on ehdottoman välttämätöntä, sillä ilman yhteyttä Kristukseen ihminen lopulta hukkuu.

24.11.2004 Saattohoidosta Japanissa

Kristillisen saattohoitosairaalan pastorina toiminut professori Kubodera jakoi kokemuksiaan naapuriseurakunnassamme. Hän kertoi, että aivan riippumatta siitä, onko ihminen buddhalainen, kristitty, ateisti tai ns. uskonnoton, kaikilla saattohoitoon tulleilla syöpäpotilailla on kolme yhteistä kysymystä:

1. Mitä minulle tapahtuu kuoleman jälkeen?
2. Miten selviän syyllisyydestä ja siihen, mitä elämässäni joudun katumaan?
3. Mikä merkitys elämällä oikein on?

Professori Kubodera esittää yleensä kysyjille vastakysymyksiä ennen kuin jakaa heille vastauksia Raamatusta. Mihin kysyjä ajattelee kuolemansa jälkeen menevänsä, valtaosa japanilaisista, joilla on ollut suhteellisen normaalit suhteet vanhempiinsa, vastaavat: "Menen sinne, missä isäni ja äitinikin on." Vastaus kertoo buddhalaisuuden syvästä vaikutuksesta täkäläisiin ihmisiin. Mutta vastaus kertoo samalla sen yleisinhimillisen kaipauksen, joka kaikilla ihmisillä jossain sisimpänsä kolkassa on: Haluaisin päästä kuoltuani paikkaan, jossa minut ottavat vastaan rakastavat kädet.

Professori Kubodera sanoi, että siitä on kuitenkin suhteellisen helppo jatkaa keskustelua siihen Jeesukseen, joka on valmistanut omilleen taivaallisen kirkkauden ja jonka rakkaus on aivan muuta laadultaan ja määrältään kuin vanhempien vajavainen yritys osoittaa lapsilleen rakkautta. Jumala itse on oleva heidän kanssaan, heidän Jumalansa. Immanuel, joulun ihmeellinen Vapahtaja on Jumala meidän kanssamme, niin täällä ajan vaivoissa kuin kuoleman hetkellä ja loputtomasti kirkkauden valtakunnassa.

Toiseen kysymykseen liittyen professori Kubodera kertoi esimerkin. Eräs viime metreillä ollut rouva tuotiin saattohoitoon suuresta keskussairaalarasta hyvin huonossa kunnossa. Hän halusi heti saada puhua sairaalapastorille. Kysymys kuului: "Voiko tällainen ihminen päästä taivaaseen?" Kubodera kertoi ristiinnaulitun Kristuksen armosta ja ylösnousemuksen voitosta ja sairas rauhoittui hiukan. Mutta seuraavalla kerralla sama kysymys toistui. "Voinko päästä taivaaseen, sillä olen murhanainen, olen surmannut syntymättömän lapseni?" Nyt kun sydämen syvä taakka oli tuotu valoon, pastori saattoi julistaa Jeesuksen nimessä ja veressä synninpäästön ja rouva löysi sydämeensä rauhan ja saattoi levollisin mielin jättää tämän maan ja siirtyä Jumalan kirkkauden läsnäoloon.

25.9.2007 Japanin henkis-hengellisestä tilasta

Millaisia odotuksia tavalliset japanilaiset kohdistavat kristinuskoa ja muita uskontoja kohtaan? Vuonna 2001 julkaistiin *Sankei* -sanomalehdessä tulos kyselytutkimuksesta, joka oli kohdistettu opiskelijoihin. Siihen saatiin vastaukset noin 5700 hengeltä.

Kysymykseen, kenen puoleen kääntyisit hakemaan neuvoa, jos törmäisit syviin ongelmiin, 12 % vastasi kääntyvänsä buddhalaisen papin, 20 % kristillisen kirkon papin, 6% shinto-papin ja 11% ennustajan ja 3% jonkun muun uskonnon edustajan puoleen.

Ei-kristitty tutkimuksen tekijä valitteli sitä, että tulos oli buddhalaisten kannalta masentava, kun kristittyjen puoleen menijöitä olisi 20%.

Miksi sitten nuoret suhtautuvat näin eri uskontoihin? Syitä on tietenkin paljon. Kristillisten avioliittoon vihkimisten, joulun ja ystävänpäivän vieton johdosta yleinen mielikuva kristinuskosta on nuorten keskelä suhteellisen hyvä. Lisäksi buddhalaisuuden ja shintolaisuuden rooli mielletään vain tiettyihin elämän tilanteisiin kuuluviksi, kuten edellisen hautajaisiin ja jälkimmäisen lasten siunaamisiin 3, 5 ja 7 vuoden iässä, avioitumiseen jne. Näin ollen henkilökohtaisista vaikeuksista ei heidän puoleensa käännytä. Sen sijaan kristityistä papeista nuorilla on käsitys, että he huolehtivat ihmisistä kehdosta hautaan.

Tällainen kuva kristinuskosta on erittäin tärkeä ja merkittävä asia evankeliumin julistamisen kannalta. Toisaalta jos katsotaan tämän päivän japanilaisten kirkkojen todellisuuteen, niin juuri noita ihmisiä ei hevin näy kirkoissa eikä sielunhoitoa tarjoavissa keskuksissa. Se kertoo siitä, että japanilaisen kirkon kynnyks on yhä todella korkea, vaikka halua tulla kirkkoon olisikin. Kirkkojen ja seurakuntien korkea kynnys on kyllä pohjimmiltaan seurakunnissa itsessään, kun emme ole antaneet Kristuksen rakkauden vaikuttaa niin, että olisimme avoimia ahdistuneita ihmisiä kohtaan ja auttaisimme heitä sisälle pelastukseen.

Pelko henkien kostosta

Toinen mielenkiintoinen tulos tuosta tutkimuksesta oli se, että tämän päivän nuoret pelkäävät "henkien kostoa" eli *tataria*. Sintolaisittain tai buddhalaisittain sielun ja hengen olemassaoloon uskovia opiskelijoita on paljon. Sinto-jumalien olemassaoloon uskoi 15% ja buddhien olemassaoloon 12%, sielun olemassaoloon 15%, mutta moniin jumaliin uskovien japanilaisten ajattelussa nämä asiat menevät paljossa päällekkäin.

Kysymykseen näiden henkien, buddhien tai jumalten kostosta eli *tatarista*, joka ilmenee onnettomuuksina, sairauksina jne, lähes puolet kaikista vastaajista pelkäsi enemmän tai vähemmän. Erityisestä pelkoa tunnettiin, jos kuolema tapahtui epänormaalityyppisellä tavalla, jolloin ruumiista poistuneet henget eivät pääse helposti lepotilaan ja aiheuttavat *tatareja*.

Nuorten tällainen pelko kuvastaa, miten japanilaisten uskonnollisuus ja maailmankuva on syvästi animismin läpikäynnä. Japanilaisilla on kaksi perusasennetta kuolleitten sieluihin. Toisessa shintolaisyyppisessä asenteessa pyritään sieluja palvelemaan ja puhdistautumaan kultillisesta epäpuhtaudesta. Buddhalaisessa mallissa taas pyritään henkien palvonnalla saamaan yliote hengistä. Molemmissa mallissa on kysymys osittain tiedostamattomasta pelosta, joka kohdistuu niiden mahdollisesti aiheuttamaan koston.

Shintolaistyypiset ja buddhalaistyypiset uskonnot ja ääriyhmät pyrkivät nimenomaan hyödyntämään tätä pelkoa.

Danka

Kristillisen lähetystyön suurimpana esteenä Japanissa on pitkään koettu *danka*-systeemi, jossa ratkaisevaa ei ole niinkään oma uskonto vaan perheen ja suvun kuuluminen tiettyyn buddhalaistemppeleihin. Lukemattomia kertoja juuri kristilliselle kasteelle valmistautuvat ihmiset ovat törmänneet tämän vuoksi kovaan perheensä vastustukseen. Nyt kuitenkin suurkaupunkialueilla tämä järjestelmä on vakavasti horjumassa ja tilanne tarjoaa kristilliselle kirkolle ja evankelioimistyölle suuria mahdollisuuksia. Yllättävää kyllä kristillisten hautajaisten merkitys saattaa jatkossa muodostua erittäin suureksi maan evankelioimisessa. Kaupungistunut väestö on jo tottunut kristillisiin häihin, kristilliset hautajaiset taas ovat kustannuksiltaan aivan toista luokkaa halvemmat kuin buddhalaisten ja niiden valoisuus ja iankaikkisuustouvo on jotain aivan muuta kuin buddhalaisten hautajaisten synkkyys.

5.3.2008 Hikikomori, Japanin kätketty epidemia

Japanin kulttuuri on voimakkaasti yhteisöllinen. Se tarkoittaa sitä, että ihminen minuus eli identiteetti sekä turvallisuuden tunne ei määräydy niinkään siitä, mitä hän tekee tai saa aikaan, vaan siitä mihin ryhmään hän kuuluu. Syntyperä ja suku ovat tärkeitä, samoin koulu ja yliopisto, josta valmistuttiin, edelleen kyläyhteisö tai työyhteisö, jonka keskellä eletään. Viime kädessä suureksi perheeksi mielletty kansakunta muodostaa uskonnollis-yhteiskunnallisen viitekehyksen. Japanilaiselle on sietämätön tilanne, jos hänet työnnetään yhteisönsä ulkopuolelle "yksinäiseksi sudeksi" tai jos hän joutuu yhteisössään naurunalaiseksi.

Voisi kuvitella, että japanilainen yhteisöllisyys, jossa kaikin keinoin pyritään ylläpitämään hyviä ihmisuhteita, ei jättäisi ihmisiä yksinäisyyden tunteen valtaan. Mutta pelko joutua yhteisönsä hylkäämiksi pakottaa yksilöt mukautumaan sillä tavalla yhteisönsä käytös- ja katsomusmalleihin, että ihminen joutuu tukahduttamaan aitoa minuuttaan ja ihmisuhteiden ylläpito tulee raskaaksi taakaksi.

Tämän seurauksena japanilaista yhteiskuntaa vaivaa syvä ongelma, jonka nimeksi voitaisiin suomeksi antaa vaikka "huoneeseen hautautajat". Japanilainen sana on "hikikomori", joka suoraan käännettynä tarkoittaa "pois vetäytymistä", jossa ihminen vetäytyy pois toisten ihmisten yhteydestä omaan kotiinsa ja usein vielä omaan huoneeseensa. Sen tuntomerkkejä ovat Japanin hallituksen mukaan seuraavat:

1. Henkilö sulkeutuu kotiinsa vähintään kuudeksi kuukaudeksi.
2. Hänellä ei ole läheisiä suhteita kehenkään muihin kuin perheen jäseniin.
3. Hänellä ei esiinny sen lisäksi mitään muita psyykkisiä ongelmia.
4. Hän ei osallistu mihinkään sellaisiin yhteisöllisiin toimintoihin kuin työhön tai koulunkäyntiin.

Kristityn psykiatrin Yuichi Hattorin mukaan ilmiö on yleinen niin miehillä kuin naisilla teini-ikästä neljän-teenkymmenenteen ikävuoteen asti. Nämä ihmiset eivät luota toisiin ihmisiin, heidän on usein ollut vaikea liittyä toisiin jo pitkään ja heillä esiintyy persoonallisuuden kaksijakoisuutta. Taustalla on usein lapsuuden heikko side vanhempien ja lasten välillä. Hikikomori -ihmisiä on Japanissa arvioita noin miljoona henkeä, mutta asiantuntijoiden mukaan enemmän tai vähemmän lievässä muodossa tätä taipumusta esiintyy jopa 60%:ssa japanilaisista. Usein tämä asia ilmenee japanilaisten toistamassa ilmaisussa: "Ihmisuhteet ovat vaikeita!"

Monella japanilaisella, joka osallistuu yhteiskuntaelämään, on suuria vaikeuksia luottaa toisiin ihmisiin ja luoda rakentavia ihmisuhteita. Tämä taas näkyy seuraavassa sukupolvessa niin, että tällaiset vanhemmat eivät osaa rakentaa tervettä suhdetta omiin lapsiinsa. Kysymys on siis kansallisesta suuren luokan ongelmasta.

Perus syy tähän vetäytymiseen juontaa juurensa lapsuuteen, missä on puuttunut terve sitoutuneisuus vanhempien ja lasten välillä. Päällepäin kyllä näyttää siltä, että japanilaisten perheiden ihmisuhteet ovat läheisiä. Asiantuntijoiden mukaan tämä on vain näennäistä. Tosiasiassa lukemattomissa kodeissa kärsitään tunnealueen laiminlyönneistä, lasten ja vanhempien välisen kommunikaation puutteesta, ja perinteisesti lasten tunteiden ilmaisua on pyritty kodeissa tukahduttamaan.

Monet japanilaiset äidit ja useimmat isät joko tietoisesti tai tiedostamattaan laiminlyövät tai ovat välittämättä lastensa tunnealueen tarpeista. Esimerkiksi nuori äiti saattaa kirkossa osoittaa lapsukaiselleen hellyyttä muiden läsnä ollessa, mutta - niin uskomattomalta kuin se saattaa kuulostaakin - kotona saattaa tunneiksi, jopa useiksi päiviksi kieltäytyä puhumasta samaiselle lapselleen.

Tämän seurauksena lapset oppivat siihen, että he eivät saa ilmaista tunteitaan vanhemmilleen. He eivät voi luottaa vanhempiinsa, eivätkä siis myöhemmin muihinkaan ihmisiin. Seurauksena on paljon tukahdutettua pelkoa, murhetta ja vihaa. Lapsi kehittää suojaimekanismikseen kaksijakoisuuden, jossa hän erottaa "*honne*" (sisäinen todellinen tunne tai ajatus) ja "*tatema*" (ulospäin julkisuuteen päin annettu kuva) maailmat toisistaan. Koska pelko ja viha ovat pysyviä seuralaisia, mutta suhteellisen vähäisenkin koulukiusaaminen saattaa laukaista "hikikomori" eli vetäytymisen omaan huoneeseensa.

Tällä ilmiöllä on yllättävää kyllä myös historiallinen tausta, joka liittyy kristinuskon tukahduttamiseen ja vainoon 1600 -luvulta 1800 -luvun puoleen väliin asti. Nämä vainot synnyttivät pelon, jonka vuoksi ihmiset eivät saaneet ilmaista vapaasti itseään. Ihmiset joutuivat pienestä pitäen tukahduttamaan sisimmät tunteensa ja siitä tuli lopulta sukupolvesta toiseen siirtyvää kulttuuria, jossa viimeiseen asti pelätään avoimia ristiriitatilanteita.

Tähän kansalliseen sairauteen löytyy syvimmiltään apu vain Golgatan ristin verellä hankitusta armosta, jossa ihminen voi kohdata oman sydämensä todellisen tilan ja saa anteeksiantamuksen vapaudessa tuoda ilmi myös todellisen minänsä. Herran rakkaudessa pelko väistyy ja aito yhteys Kristuksessa syntyy. Japani tarvitsee kipeästi evankeliumin valoa!

23.9.2008 Yksi Jumala ja monet jumalat

Odotellessani lentokoneen lähtöä Kansain lentokentällä eräs japanilainen keski-ikäinen nainen alkoi jutella minulle sujuvalla englannin kielellä. Vastailin hänelle yhtä sujuvalla japanin kielellä. Kun olin vastannut hänen kysymyksensä, mitä Japanissa teen, kertomalla olevani lähetyssaarnaaja ja levittäväni hyvää uutista Jeesuksessa olevasta pelastuksesta, hän esitti epäilynsä: "Mahtaa olla vaikeaa saada monijumalaisia japanilaisia uskomaan yksijumalaiseen kristinuskoon."

Japanilaisilla on varsin yleinen käsitys, että monijumalaisuus on suvaitsevaa ja armollista kun taas kristinusko ja muut yksijumalaiset uskonnot edustavat erämaauskonnollisuutta, jossa Jumala on yksi ja ankara ja suvaitsematon.

Vastasin, että ei evankeliumin vastaanottaminen ole japanilaiselle lainkaan vaikeaa, sillä monijumalaisessa shintolaisuudessa ja buddhalaisuudessa ei löydy vastauksia ihmisen syvimpiin kysymyksiin, hänen suunnattomaan rakkauden janoonsa, hänen syyllisyyteensä ja hänen kuoleman pelkoonsa. Japanilaisten vaikeus ei ole kristinuskon uskomisessa sinänsä vaan siinä, että hän ei millään tahtoisi kohdata noita kolmea todellista kysymystä, joihin hänellä ei ole mitään vastausta omassa uskonnollisuudessaan, vaikka hän saattaa nähdäkin monenlaista muuta hyvää uskonnoissaan tai uskonnottomuudessaan ja erityisesti omassa kansallisessa kulttuurissaan.

Kun kerroin, että vain Jeesus Kristus voi täyttää rakkautta janoavan sydämen, vain hän on Golgatan uhrillaan sovittanut syntimme ja vain hän on ylösnousemuksellaan antanut vastauksen kuoleman kysymykseen – kukistamalla kuoleman vallan, hän kysyi hämmästyneenä: "Ettekö te sitten pelkää kuolemaa?"

Vastasin, että kuolemaa edeltäviä kipuja ja sairautta kuka tahansa kauhistuu, mutta itse kuolemassa ei Jeesuksen omalla ole mitään pelättävää, sillä hän on saanut syntinsä anteeksi ja tietää pääsevänsä varmasti taivaalliseen kirkkauteen.